

A watercolor illustration of a park scene. In the foreground, a wooden park bench with ornate metal armrests is depicted in shades of blue. The background features a light blue building with a prominent tower and arched windows, all rendered in a soft, painterly style. A cluster of yellow-green leaves is visible in the upper left corner. The overall color palette is dominated by light blues and greens, with the bench and text providing a darker blue contrast.

**ŠOLSKI
ČASOPIS**
2018/19

**ŠOLSKI ČASOPIS
OSNOVNE ŠOLE GORJE
OB EVROPSKEM LETU KULTURNE
DEDIŠČINE**

Šolsko leto 2018/19

NAJLEPŠI SLOVENSKI PREGOVORI

Kdor si želi vrtnico, mora sprejeti tudi trnje.

*Ljubezen je kot prvi sneg; redkokdaj
obstane.*

Dokler lipa cvete, ji ne manjka čebel.

*Otroka ni težko roditi, temveč vzgojiti.
Ljubezen nima oči.*

*Nihče ne ljubi domovine, ker je velika, temveč
ker je njegova.*

Glasba oriše solze in osreči srce.

*S svojim hvala ne varčuj, od drugih
hvala ne pričakuj.*

*Odpri svoja vrata, pa boš tudi pri drugih
našel odprta.*

Ljubezen je bolezen.

Kar od srca pride, se srca prime.

Drevo daje senco tudi tistemu, ki ga poseka.

Vsaka ptica poje tako, kakor ji je zrasel kljun.

Izgubljen je dan, ko se nismo veselili.

Čas ozdravi bolečino.

Denar sveta vladar.

Denar človeka pokvar.

S trebuhom za kruhom.

Kdor visoko leta, nizko pade.

Prva lastovka ne naredi pomladi.

Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade.

Prazna vreča ne stoji pokonci.

Tudi slepa kura zrno najde.

Za dežjem vedno posije sonce.

Repa, korenje, dolgo življenje.

Še pes ima pri jedi mir.

Vol je vol, tudi če mu roge odbiješ.

Običaji starine so ščit domovine.

Kdor preveč obljublja, zaupanje izgublja.

Prava sreča se le enkrat ponuja.

Sreča je opoteča.

V življenju ni ravnih poti.

Kakršen oče, takšen sin.

Brez dela ni jela.

Kdor ne uboga, ga tepe nadloga.

Kdor veliko ve, malo verjame.

Lastna hvala, cena mala.

Ljubo doma, kdor ga ima: kdor ga pa nima, pa za njim kima.

Povsod je lepo, a doma je najlepše.

Veliko mesto – velika samota.

Išči napake, pa boš našel skrbi.

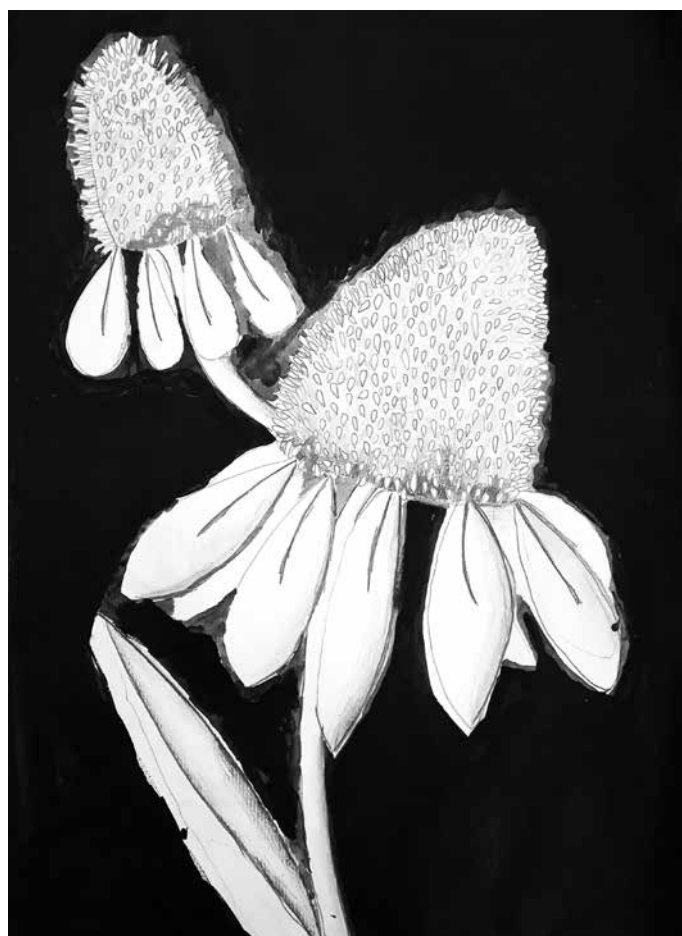
Gozd je kmetova hranilnica.

Kdor izziva, izziv dobi.

V vinu je resnica.

Kdor ne hrani mačka, hrani miši.

*Izbrali: Žana Knafelj, 7. a, Lovro Košir, Timotej Žemva,
Nejc Tonejc, 5. b*

Nejc Tonejc, NUM 5

Anamarija Poklukar, Cerkev v Adergasu

PRIPOVEDOVALI SO NAM

IGRE IN IGRAČE NAŠIH DEDKOV IN BABIC

Otroci se danes zelo radi igramo. Igra je naša najprijetnejša in najbolj priljubljena dejavnost. Najraje se igramo s prijatelji in sošolci ter našimi družinskimi člani. Radi se igramo različne igre. Pri tem uporabljamo tudi različne igrače. Tudi v preteklosti so se otroci zelo radi igrali. Vendar pa se igre in igrače včasih razlikujejo od današnjih.

Učenke in učenci 2. b smo se z dedki in babicami pogovarjali o igri in igračah v njihovem otroštvu. Nastali so zanimivi zapisi.

Najljubša babičina igrača je bila punčka, dedijeva pa žoga. Mama pa je imela najraje gumijastega fantka in lesene kocke. Včasih so imeli zelo malo igrač. Veliko so se igrali zunaj, kot sta igri med dvema ognjema in skrivalnice. Igrače jim je večinoma prinesel Miklavž in še to samo eno.

Mark Pretnar Vilfan, 2. b

Moja mama je najraje imela gramofon. Imela je zelo malo igrač. Spomni se punčk, knjigic, kart in igre človek ne jezi se. Dobila jih je v šoli za nagrado. Kupili so jih tudi domači. Prinesel jih je tudi Miklavž. Druga mama pa se je igrala s punčkami, ki jih je sešila njena mamica. Igrali so se tudi z orehi, gumbi, fižolom in lesenimi avtomobilčki.

Jakob Poklukar, 2. b

Moja mami je imela lesene domine in lutko iz cunj. Ati je imel lok iz lesa.

Jure Kolenc, 2. b

Vprašal sem mamo, kakšne igrače je imela. Imela jih je malo. Igrače so že imeli pri hiši, nekatere so naredili sami, ali pa jim jih je prinesel Miklavž. Prinesel je punčko iz blaga in medvedka. Najraje se je gugala na gugalnici in igrala ristanc. S sestrami so se igrale špano. Igrala se je z lokom in fračo, ki ju je izdelal stari ata.

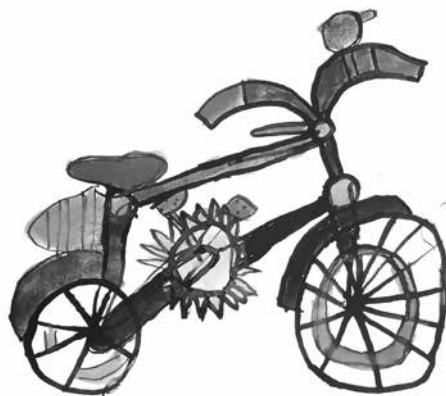
Jošt Karlin, 2. b

Najljubša igrača moje babice je bila mala blagajna. Imela je še žogo, lesene kocke, ksilofon, lesen skiro in lesen voziček, s katerim je vozila svojo punčko iz cunj. Večino igrač je dobila od strica iz Nemčije, nekaj pa od mamice in očka. Igrala se je s prijateljicami. Vsi otroci so zelo pazili na svoje igrače.

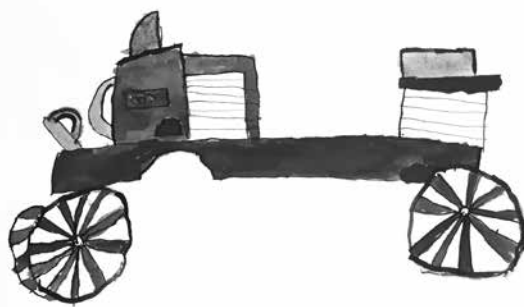
Nadja Mujagić, 2. b

Najljubša igrača moje mame je bila punčka iz cunj. Sešila ji jo je mama. Igrali so se tudi ristanc, s frnikolami, človek ne jezi se in skrivalnice.

Tadeja Žemva, 2. b

Eva Polak, 2. a

Jakob Gomilar, 2. a

Moja mama je imela punčko iz cunj, naredila ji jo je mama. Ata je imel lesenega konjička, ki mu ga je naredil ata.

Judita Kikelj, 2. b

Dedkova najljubša igrača je bila medvedek. Medvedek je bil rjav. Dobil ga je od mame. Medvedka je rad božal, igral se je, da je pravi. Tudi spal je z njim.

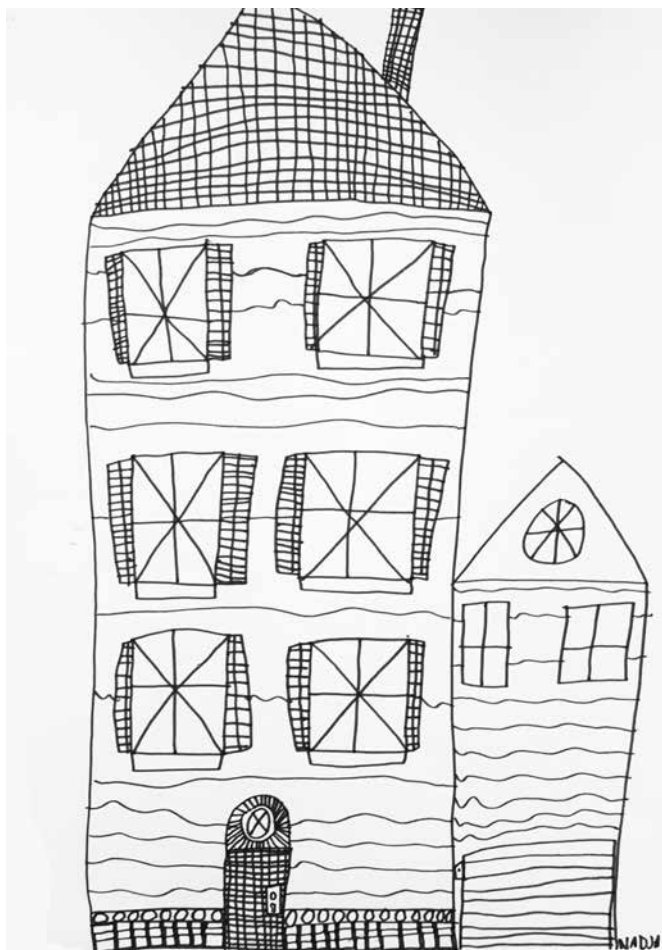
Elena Francesca Mincu, 2. b

Babičina najljubša igrača je bil avto. Igrala se je še z žeblički, punčkami in kockami. Igrače ji je največkrat kupil očka. Z njimi se je najraje igrala v svoji sobi.

Jakob Stošički, 2. b

Babica mi je povedala, da ni imela veliko igrač. Najljubša ji je bila punčka iz cunj. Dobila jo je za Miklavža. Za njo je skupaj s svojo mamo kvačkala oblekice. Z njo je spala v postelji. Ime ji je bilo Punčka.

Rebeka Slivnik, 2. b

Nadja Mujagić, 2. b

Tadeja Žemva, 2. b

Punčka iz cunj je bila najljubša igrača moje mame. Sešila ji jo je mama. Igrala se je z njo tako, da jo je dajala spat, v cunjo jo je zavijala. Imela je še medvedka in igro človek ne jezi se. Igrali so se tudi skrivalnice, med dvema ognjema, kje so škarjice, frnikole, ristanc in slepe miši.

Emo Žemva, 2. b

Babici je njen oče naredil leseno kuhinjo s stolčki in mizico. Igrala se je tudi z žogo. Igrala se je skupaj z drugimi otroki. Dedek se je vozil z lesenim avtomobilčkom in lesenim skirojem. Pozimi sta se sankala po snegu.

Maša Zalokar, 2. b

Igrače so imeli večinoma izdelane doma. Narejene so bile iz lesa. To so bili lok, piščali, frača in pozimi sani. Veliko so se igrali zunaj. Nekateri so imeli žogo in lesene skiroje. Deklice so imele doma izdelane punčke.

Aleksij Boljtar, 2. b

Jure Kolenc, 2. b

Najljubša igrača moje stare mame je bila punčka iz cunj, ki ji jo je sešila njena babica. Dedek pa ji je iz lesa izdelal kocke, na katere je napisal črke in številke. Iz kock je mama sestavljala stolpe in različne besede. Punčko je imela za spanje. Igrač ni imela veliko. Zelo rada se je igrala zunaj.

Vito Tofant, 2. b

Moja babica ni imela veliko igrač. Njena najljubša igrača je bila punčka iz cunj. Če so imeli les, so naredili lesene sani.

Metka Urevc, 2. b

Mirjam Tomažević, 3. a

Jošt Pogorevc, 3. a

BABICE IN DEDKI SO NAM PRIPOVEDOVALI O SVOJEM OTROŠTVU

V šolo so hodili peš. Na poti so večkrat »rabutali« čenšnje in jih je lastnik dobil. Učilnica je bila velika, stene so bile bele. Spredaj je bila velika zelena tabla. Dedkov najljubši predmet je bila telovadba. Imel je doma narejeno peresnico in leseno ravnilo. Imel je 12 sošolk in 17 sošolcev. V šoli malice ni bilo, nosili so jo s seboj. V popoldanskem času so se igrali na cesti ali na dvorišču. Starši so bili v službi. Igrali so se človek ne jezi se, šah in igre s kartami. Pogosto je bila na mizi enolončnica. Meso so jedli le ob nedeljah in praznikih. Nosili so preprosta oblačila, narejena doma.

Maša Šmid, 3. b

V šolo so hodili peš, navadno po daljši poti, da so »nabutali« sadje. Učilnice so bile podobne kot danes, le tabla je bila samo zelena. Streha je puščala. Najbolj priljubljen predmet je bila športna vzgoja. Imeli so učbenike, zvezke in nalivno pero. V razredu jih je bilo 25. Za malico so jedli ameriški sir, mleko v prahu in en kos kruha. Celo popoldne so bili zunaj in se igrali. Starši so hodili v službo. Ob večerih so poslušali radio in igrali družabne igre. Jedli so žgance s kislim mlekom, zelje. Nosili so irhaste hlače, ki so jih šivali šivilje in krojači. Ženske so nosile krila. Dedek se najbolj spominja, ko jim je dež padal na šolske potrebščine in po glavah.

Tjaž Dolžan, 3. b

Soseda Rozi se spominja, da je leta 1952 zapadlo toliko snega, da ji je segal do vratu. V šolo je morala gaziti peš 2 km daleč. Učilnice so bile za 26 otrok. Imeli so lesene klopi in črnilnike s črnilom. Najbolj ji je bila vseč zgodovina. Za prvi razred je imela dva zvezka in eno čitanko, leseno puščico, radirko in svinčnik. Za malico so imeli belo kavo, kos kruha in sir. V razredu je bilo od 24 do 26 učencev. Popoldan so najprej naredili nalogo, potem so se igrali s sosedi. Starši so delali na polju, oče je bil šuštar. Ob večerih so prepevali in se pogovarjali. Jedli so koruzne žgance, kislo zelje, ješprenj, krompir in korenje. Najraje pa je imela krompir v oblicah in čebulo v solati. Oblačila je dobila stara, od sestre. Najbolj zanimivo se ji danes zdi, ko je na poti iz šole v prvem razredu videla žensko s sončnimi očali. Mislila je, da je čarovnica.

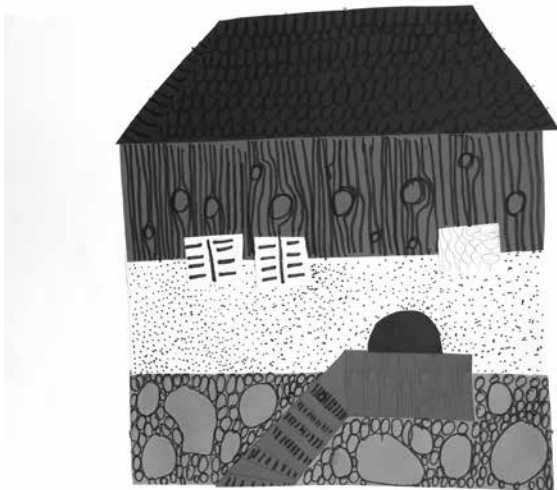
Jure Gačnik Rituper, 3. b

Dedek je v šolo hodil peš. Včasih pa se je peljal z vozom ali s sanmi. Učilnica je bila velika, najbolj priljubljen predmet je bil šport. Šolskih pripomočkov niso imeli veliko: svinčnik, radirko, ravnilo, nalivno pero. V razredu je bilo več fantov kot punc. Za malico so jedli kruh, jabolko in čaj. V popoldanskem času so bili doma. Njegov oče je hodil v službo, mama je bila doma. Ob večerih so luščili in prebiral fižol. Ta je bil poleg krompirja in zelja glavna hrana. Le ob praznikih so jedli meso. Oblečeni so bili v hlače, krila, predpasnike in srajce, ki so jih sešili doma.

Žan Oman, 3. b

Neža Poklukar, 3. b

Nika Šorli, 3. b

Včasih smo v šolo hodili peš. Ker nas je bilo veliko, ki smo hodili skupaj, je bilo vedno kaj zanimivega. Učilnica je bila stara. Najbolj je bil priljubljen likovni pouk. Šolske potrebščine so bile pero, barvice, vodene barvice, lepilo, pivnik, ravnilo in radirka. V razredu je bilo petnajst dečkov in šestnajst deklic. Za malico smo imeli namaze: marmelado, pašteto, sirček. Včasih pa tudi salamo. V popoldanskem času smo delali nalogo, nato smo se igrali razne igre, skrivalnice, med dvema ognjema, gnilo jajce in frnikole. Starši so delali razna dela, ki so jih morali postoriti pri hiši. Imeli smo tudi nekaj živali. Ob večerih smo skupaj sedeli za mizo ali na kavču in se pogovarjali, se šli razne igre. Poslušali smo radio. Jedli smo različno, največ doma pridelano hrano. Moja najljubša jed so bili idrijski žlikrofi. Oblačila mi je večinoma prinesla botra iz Avstrije. Ta oblačila so bila izdelana doma. Kadar smo imeli pouk popoldne, smo se otroci vedno čakali, da smo šli skupaj domov. Včasih nas je na poti skozi gozd strašil neznani moški.

Patricija Dornik, 3. b

Lovro Poklukar, Z eno potezo, NUM 4

V šolo so hodili peš po poti. Na poti v šolo so večkrat »narabutali« jabolka. Učilnice so bile bolj majhne. Imeli so lesene klopi. V klopi je bila luknja za črninik. Atov najljubši predmet je bil tehnični pouk. Nekateri so imeli že kar veliko šolskih pripomočkov: barvice, svinčnik, peresnik, copate in brisačko. Vseh sošolcev je bilo od 30 do 35. Popoldneve so preživljali ob igri. Mame so opravljale gospodinjska dela, očetje so delali v kovačijah. Ob večerih so si pripovedovali pravljice. Jedli so žgance in mleko. Njihova najljubša hrana je bila pečena polenta z marmelado in bela kava. Oblačila so bila stara in ponošena, od bratov in sester. Šivale so jih mame. Radi so plezali po drevesih in lovili veverice in polhe. Ata si je udomačil veverico Miki.

Vid Kocjan, 3. b

Luka Jacob Whitfield, 2. a

Kristina Vačunec, 2. a

INTERVJU S STARIMI STARŠI O ŽIVLJENJU NEKOČ

Kako so hodili v šolo?

Hema: V šolo so hodili peš.

Martin: V šolo so hodili peš, včasih s kolesom.

Ali se jim je kaj zanimivega zgodilo na poti v šolo in nazaj?

Hema: Na poti v šolo in nazaj so se kdaj pa kdaj topli.

Martin: Večkrat so zjutraj videli srne na paši.

Kakšna je bila učilnica in kateri šolski predmet je bil najbolj priljubljen?

Hema: V šolski učilnici so imeli tablo, črnilnik, pero, v vogalu pa je bila peč. Mamin najljubši predmet je bila matematika.

Martin: V razredu je bila stara peč in reditelj je moral nositi drva. Najbolj priljubljen predmet je bila matematika.

Kakšni so bili njihovi šolski pripomočki in kako veliko so jih imeli?

Hema: Šolski predmeti so bili večinoma leseni.

Martin: Imeli so malo šolskih pripomočkov, leseno peresnico, pero in črnilo, svinčnik, radirko berilo dva zvezka in tablico s kreda.

Koliko je bilo sošolcev in sošolk?

Hema: V razredu je bilo osemindvajset otrok.

Martin: Bilo je sedem sošolcev in pet sošolk.

Kakšno malico so imeli v šoli?

Martin: Malica je bila šolska, velikokrat je bila kuhana. Imeli so svoj prtček.

Kaj so delali v popoldanskem času?

Hema: V popoldanskem času so se igrali.

Martin: V popoldanskem času so delali nalogo in se igrali.

Kaj so delali njihovi starši?

Hema: Njihovi starši so delali na njivah.

Martin: Oče je bil v službi, mama je doma šivala.

Kaj so delali ob večerih brez računalnika in telefonov?

Hema: Ob večerih so pletli.

Martin: Ob večerih so se šli različne igre in prepevali.

Kakšno hrano so jedli in katera je bila njihova najljubša jed?

Hema: Največkrat so jedli govejo juho, krompirjevo juho in žgance. Najljubša juha je bila goveja.

Martin: Jedli so doma pridelano hrano, najljubša jed so bili žganci.

Kakšna oblačila so nosili in kje so jih dobili?

Hema: Nosili so predpasnike in obleke.

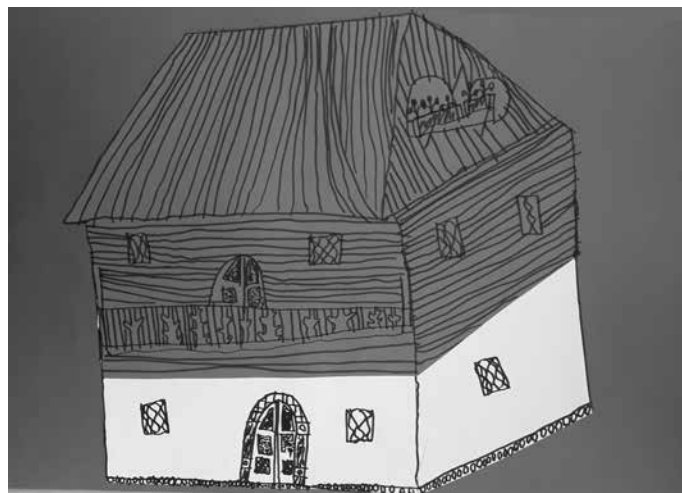
Martin: Nosili so oblačila podobna sedanjim, le da so bila sešita ali spletena doma.

Ali se spomnijo kakšne zanimivosti iz svojega otroštva, ki bi se današnjim otrokom zdela nenavadna?

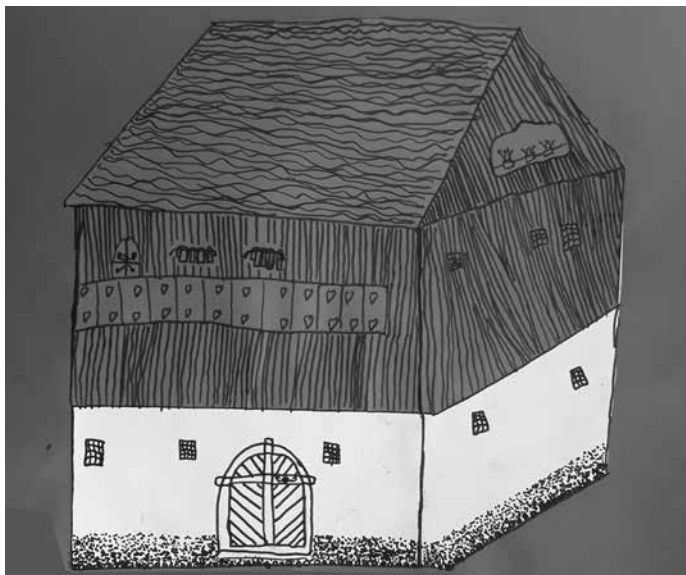
Hema: Nenavadno se mi je zdelo, da so ob nedeljah šli v Gorjanski dom in tam telovadili.

Martin: Zanimivo je bilo pozimi, ko so se odrasli in otroci ob večerih sankali skozi vas.

Hema Marič in Martin Žemva, 3. a

Jon Matia Mincu, 3. a

Val Ambrožič, 3. a

GLASBA IN PLES

Svojo staro mamo Miro sem povprašal, kakšno glasbo so poslušali včasih, kako so plesali in se zabavali. Takrat je stanovala v Radovljici. Takole mi je pripovedovala:

V moji mladosti je bila priljubljena narodno-zabavna glasba. Poslušali smo Avsenike, ansambel Gorenjci, ansambel Franca Miheliča, ansambel Lojzeta Slaka. Meni je bila najbolj všeč operna glasba. Glasbo smo takrat poslušali po radiu in gramofonu ter v živo na gasilskih veselicah. V moji mladosti smo plesali v parih. Plesali smo valček, polko, fokstrot, twist in tudi rock'n roll. Plesati smo se učili v športni dvorani Partizan v Radovljici ob živi glasbi na harmoniko. Na zabavah smo veliko plesali, jedli kranjske klobase z gorčico, čebulo, ajvarjem ter pili brezalkoholne pijače. S prijatelji smo se domenili, da vzamejo kolesa, nas punce so posedli na »štange« in se odpeljali na zabavo v Bohinj, Tržič, Jesenice ... iz Radovljice. Policistov takrat ni bilo veliko, zato nas niso ustavili. Poleti so bile gasilske veselice skoraj vsak konec tedna, pozimi pa v dvorani. Dovoljeno mi je bilo ostati na zabavi najprej do polnoči, potem pa do dveh ali treh zjutraj. Če sem zamudila domov, en mesec nisem smela na zabavo. Nosili smo obleke do kolen, nisi smel biti razgaljen. Za v opero pa sem oblekla dolgo krilo, lepo bluzo, salonarje, šal ali dolgo ruto.

Jakob Zorč, 5. b

Moja stara mama Marija je najraje plesala swing in twist. Plesali so v parih. Na ples je punco vedno povabil fant. Dekleta so nosila krila, fantje pa hlače na zvonce. Glasbo so poslušali na gramofonskih ploščah, kasetah, po radiu in džuboksih. Plesali so v Kazini, hotelih, na veselicah. Na ples so prišli s kolesom, peš ali javnim prevozom. Mamina najljubša skupina je bila Rendez-Vous. Resno je plesala pri 22 letih.

Nejc Tonejc, 5. b

Sara Peterman, V svoji luči, LUM 7

Katja Žvan, Kitarist, LUM 7 (bronasto priznanje medn. natečaj Portret, Dornberk)

LIČKANJE KORUZE

Ličkanje, lupanje ali kožuhanje koruze, kot pravimo po raznih krajih naše domovine, je spadalo med najpomembnejše jesensko opravilo. Skoraj vsaka kmetija je imela posajeno koruzo, saj je bila pomembno živilo za ljudi in živali. Iz koruzne moke so pekli kruh, kuhali žgance, jo mešali z belo moko in tako prihranili s pšenico. Iz koruznega zdroba pa so kuhali polento in jo zabelili z ocvirki, zraven pa za malico ponudili še skodelico mleka.

Koruzo so sejali na vsaki kmetiji in jeseni jo je bilo treba pospraviti. Na vasi so živeli v sožitju z naravo in ljudmi. Pomagali so si pri delih na polju in ob koncu naredili likof, malico. Veselili se so ga stari in mladi, saj se je večkrat spremenil v pravo veselico, na kateri so fantje osvajali dekleta.

Domači so zrele koruzne storže polomili na njivi in jih pripeljali domov. Navadno so pred podom naredili velik kup, ki je čakal na ličkarje. Vanj so skrili babo steklenico žganja ali druge pijače.

Gospodinja je ves dan pripravljala domače dobrote za likof. Dan se je prevesil v večer, prišli so stari in mladi iz vasi in začeli ličkat. Ženske so ličkale, koruzi so odstranjevale liste, pustile so dva ali tri za vezanje v pare, moški so zvezane pare obešali v senike, da se je koruza dobro posušila in šele nato so jo uporabili za mletje. Nekaj koruze pa so uporabili tudi za hranjenje živali. Otroci so iskali najlepše storže. Posebno srečo je imel tisti, ki je našel rdečega. Najlepše so si shranili, z njimi so pozimi okrasili skedje in okna.

Moja prababica mi je povedala, da so iz odstranjenih listov polnili ležišča, da so lahko ležali na mehkem, saj včasih niso imeli takih ležišč, kot jih imamo danes.

Jan Kenda, 6. a

ŠRANGANJE

Šranganje je bil vedno zelo navihani običaj vaških fantov, ki so pripravili oviro (presenečenje) za fanta, ki jim je speljal vaško dekle. Ta običaj so vedno pripravili fantje, ki niso bili poročeni. Ko je ženin peljal nevesto iz njene domače hiše, so mu vaški fantje na cesti pripravili šrango. Da je ženin lahko odpeljal nevesto na poroko, je moral plačati določeno vsoto, da je nevesto odkupil. Fantje so mu običajno pripravili nekaj nalog: cepljenje drv, žaganje hloda ... Šranga je bila včasih pogost običaj, danes pa je praktično zamrla.

Luka Kocjančič, 6. a

ŠEGE

Pustne: ljudska šega, praznovanje konca zime in skorajšnjega začetka pomladi. Označujejo jo hrupno veselje, obilno uživanje hrane in pijače ter dejanja, ki naj odženejo zimo in vplivajo na obilno letino v prihajajočem letu.

Godovanje je dan v koledarskem letu, posvečen določenemu svetniku, po katerem je človek dobil osebno – krstno ime. Godovanje je tudi praznovanje godu.

Maša Dornik, 6. a

Luka Por, Maska, NUM 4

ŠEGE IN NAVADE IZ MLADOSTI NAŠIH STARŠEV

Miklavževanje (dedi Pavel)

Dedi Pavel prihaja iz vasi Javorniški Rovt. V času njegove mladosti je bila v teh krajih izredno razširjena šega Miklavževanje. Mladi neporočeni fantje so se na predvečer godu sv. Nikola (Miklavža) zbrali in se preoblekli v parkeljne. Ob spremstvu sv. Miklavža so tako hodili po vasi in obiskali vaščane v vseh hišah. Parkeljni so mitološka bitja, ki so bila izbrana za spremljevalce sv. Miklavža. Njihova naloga je bila prestrašiti poredne otroke ter nagraditi pridne otroke. Poleg strašnega videza parkljev so za pravi strah poskrbeli z glasnimi težkimi verigami, s katerimi so ropotali in udarjali ob tla.

Postavljanje mlaja (dedi Pavel)

Tudi za postavljanje mlaja so bili zadolženi mladi neporočeni fantje. Mlaji so imeli bolj simboličen pomen – slovo od samskega stanu neveste ali ženina. Označevali so slovo od fantovske oziroma dekliške družine, hkrati pa tudi slovo iz vasi, kjer sta eden ali drugi živela. V njihovi vasi so mlaj postavljali samo ženinom, če je bila iz vasi nevesta, pa so ji priredili šrango. V vrh mlaja so pribili svež vršac, pod njih obesili smrekov venec, spodaj so jih okrasili s smrečjem. Ženin je moral pod mlajem nujno popeljati nevesto; če tega ne bi storil, bi jima to prineslo nesrečo v zakon.

Postavljanje mlaja (ata Janez)

Ata Janez prihaja iz vasi Podkočna, kjer so fantje mlaj postavili en dan pred 1. majem. Vsako leto je bilo za 1. maja na Poljanah – kot se reče po domače (orig. vas Kočna) organizirana proslava. Dan pred proslavo so fantje postavili dva mlaja, ju okrasili s smrečjem ter ju postavili na začetek stranske ceste, ki vodi na prireditveni prostor.

Pri mami Mariji – po domače Boži

Pa so se v največji možni meri držali navade, da so vsak vikend (običajno je bila to nedelja) skupaj s celotno družino odšli v naravo (največkrat na Pristavo v Javorniški Rovt ali na Hom). To je bilo aktualno predvsem v času od pomladi do pozne jeseni.

Blaž Zupančič, 6. a

Rafael Hudovernik, Ko pride poštar, NUM 4 (bronasto priznanje medn. natečaj Portret, Dornberk)

PIRHANJE

Za veliko noč so se moj dedek in njegovi prijatelji zbrali na skednju. Dvoje grabelj so položili na tla, da je bilo med njimi dovolj prostora za jajce. Izžrebali so prvega, ki je spustil jajce. Naslednji je moral s svojim jajcem zadeti drugega. Če mu je uspelo, je vzel obe jajci. Če pa je zgrešil, je moral jajce tam pustiti. Naslednji tekmovalec pa je imel več možnosti, da zadene enega izmed njunih jajc. Na tak način so se zvrstili vsi sodelujoči.

Jakob Rozman, 6. a

ŠEGE IN NAVADE V ZIMSKEM ČASU

Vsi se veselimo praznovanja božiča in novega leta. To je čas pričakovanj, veselja, lepih želja in radosti. V tem času je več običajev. Otroci se veselijo Miklavža, kolin, božiča, štefanovega, tepežkanja, koledovanja in začetka novega leta.

Miklavževo

Legenda o sv. Nikolaju pripoveduje, da je trem hčeram siromaka ponoči vrgel skozi okno tri kepe zlata za doto. Stara zimska šega, ki spremlja praznik Sv. Nikolaja, je miklavževanje. Miklavž je eden od treh decembrskih dobrih mož, ki obdaruje otroke.

Priprave na božič

Iz lesa in gline so izdelovali jaslice. Postavili in okrasili so božično drevo. Spekli so božični kruh. Kruh je prinašal zdravje in srečo.

Ob povratku s polnočnice so načeli božično potico. Potica je izvirno slovensko ljudsko pecivo. Prava stara slovenska potica je pečena v okroglem, rebrastem modlu s tulcem v sredini.

Naše ljudstvo v božičnem času pozna tri svete večere, ki so dobili kratko ime trije božiči: prvi božič je 24. december, drugi je na staro leto (31. december) in tretji večer pred praznikom svetih treh kraljev (5. januar). Na te večere je družina opravila pomembnejša stara obredja: pokropila domačijo z blagoslovljeno vodo in jo pokadila z dimom svetega ognja. Ponekod po Sloveniji so se ta obredja obdržala tudi do danes.

Koledovanje izvira iz rimskih časov. V božičnem času, ki traja, od 24. decembra do 6. januarja, so po vaseh hodili koledniki. To so bili vaški fantje, ki so hodili od hiše do hiše in prepevali pesmi kolednice. Po končanih obhodih so nabrane darove skupaj pojedli in popili ter prijateljsko skupaj stopili v novo leto.

Tepežni dan (28. december)

Tega dne so se včasih otroci najbolj veselili. Komaj so čakali, da bodo v roke vzeli šibe ali biče in začeli hoditi po vasi od hiše do hiše. Najprej sta jih s šibo dobila oče in mati. Otroški udarci so prinašali blagoslov rodnost in življenjsko moč.

Novoletno jutro (1. januar)

Na novoletno jutro ženska ni smela biti prvi obisk pri hiši, ker je to prinašalo nesrečo. Da bi v prihodnjem letu sadno drevje dobro obrodilo, je kmet na novoletno jutro z njega otresel sneg.

Danes novo leto praznujemo z obiskovanjem prijateljev in znancev. Ljudje praznujejo in prirejajo zabave. Točno opolnoči pa se ugasnejo luči in sveče. Napoči trenutek izrekanja dobrih želja in nazdravljanje.

Sveti trije kralji (6. januar)

Na predvečer treh svetih kraljev je družina blagoslovila hišo s kadilom in vodo. Nad vhodna vrata je gospodar s kredo narisal začetnice treh kraljev in letnico: 20 + G + M + B + 16. Napis je moral ostati na vratih do prihodnjega leta. Ta šega je živa še danes.

S praznikom svetih treh kraljev je konec skrivnostnih dni med starim in novim letom. Vsak dan je več svetlobe in toplote.

Vir: Kunaver, D. Šege in običaji v zimskem času

Živa Bijol, Ožbej Božnar, Mia Maria Mincu, Jakob Zorč, Timotej Žemva, 5. b

VELIKA NOČ

Velika noč je najpomembnejši krščanski praznik. Takrat je Jezus Kristus vstal od mrtvih, ko so ga rimski vojaki križali. Je praznik veselja in upanja, ker verujemo, da je Jezus s svojim vstajenjem premagal telesno in duhovno smrt. Praznujemo ga kristjani.

Zjutraj drevesno gobo prižgemo z ognjem, ki ga je blagoslovil župnik. Na njem skuhamo suho meso, ki predstavlja Jezusovo telo in pirhe, ki predstavljaj kri. Ostali simboli velike noči so potica, ki predstavlja krono in hren predstavlja žeblje.

Praznovanje se začne na cvetno nedeljo, to je zadnja nedelja pred veliko nočjo, ko nesemo v cerkev begance, nekateri rečejo butarice. Na veliki četrtek se spominjamo Jezusove zadnje večerje s svojimi apostoli. Takrat utihnejo cerkveni zvonovi, v cerkvi ni sveč, tudi cvetja ni, na ta dan v cerkvi utihne glasba. Kot spomin na Jezusovo trpljenje in smrt ter začnejo ponovno zvoniti v nedeljo zjutraj, s čimer oznanijo Jezusovo vstajenje. Veliki petek je bil dan križanja in imamo strogi post.

Na veliko soboto gremo zjutraj v cerkev po ogenj in pripravimo jedi ter jih v košari nesemo k »žegnu« oz. blagoslovit. Na velikonočno nedeljo potekajo procesije. Jutranji maši sledi velikonočni zajtrk. To je predvsem družinski dan, kjer se ob velikonočnih dobrotah zberejo vsi člani družine. Velikonočni ponedeljek je dela prost dan in je namenjen obisku sorodnikov prijateljev in znancev. V nedeljo in ponedeljek se igramo igre s pirhi (štrucanje, sekanje, kotaljenje pirhov ...). Veliko noč praznujemo v cerkvi, doma, procesija pa poteka po cesti. Praznuje se prvo nedeljo po prvi pomladni luni.

ustni viri: Saša Eržen, Dragica Bijol, Živa Bijol, apr. 2019

Živa Bijol, 5. b

Jaka Kraigher, Cerkev v Adergasu

OTEPOVCI

Neobičajen novoletni običaj, oteповci, voščijo vaščanom srečo v novem letu, blagostanje, rodovitnost in zdravje pri hiši. Z norčijami, vriskanjem in igranjem na harmoniko prinašajo veselje v hišo.

Oteповci se 26. 12. zjutraj zberejo v kulturnem domu, tam se pomenijo, kdo bo pobiralec denarja (fehtar), kdo se bo napravil v punco, kdo bo imel vrečo s klobasami in kdo bo igral na harmoniko (harmonikaš nima kostuma), nato se napravijo v kostume. Tudi verigo si zapnejo okoli pasu in na njo obesijo kravje zvonce. V skupini določijo tudi metlarja, ki z metlo očisti hišo vsega slabega in mimogrede še kašnega otroka mahne po zadnji plati.

Ob dvanajsti uri se odpravijo otepat. Nobene hiše ne zgrešijo, saj jih v vseh domovih čakajo ljudje. Najprej gredo pod Studor, nato se pomikajo do konca Stare Fužine. Obiščejo tudi hotele. 31.12. pa oteповajo v Srednji vasi, Češnjici in v Jereki.

Njihov prihod je običajno glasen in hrupen, predvsem otroci so v nestrpnem pričakovanju. Tudi na cesto se postavijo in vsak avto, ki se pripelje, ga ustavijo in dokler voznik ne da denarja ga ne spustijo naprej.

Pri hiši, kjer jim ne odprejo vrat, jim na vrata narišejo klobaso. Pri hišah, kjer jim odpro vrata, jim oteповci zaželijo srečno novo leto, nato jim ljudje dajo klobase, jajca, denar in suho salamo.

V Srednji vasi, Češnjici in v Jereki imajo oblečene bele hlače in bele majice na obrazu pa imajo belo masko. V Stari Fužini in pod Studorjem imajo oblečen kožuh, maska je tudi iz kožuha. Metlar pa ima narobe obrnjen kožuh. Ko obiščejo vse hiše, gredo v bar Ančka. Tam oteповci vprašajo, če jim lahko skuhajo klobase. Razdelijo si tudi denar, ki so ga dobili, pojejo nekaj klobas in se zabavajo ter zaplešejo.

Fantje, ki so oteповali, niso smeli biti poročeni in stari so morali biti za v vojsko, razen harmonikaša, ki je bil lahko že poročen.

Pri nas imamo kostum, ki je bil narejen iz ovčje kože leta 1891 (star je 128 let). Naredil ga je moj prapradedek Peter, nato ga je imel pradedek Voranc, potem ata Joža, sedaj pa ga ima moj ati.

VIR: ustni vir; ati, mama Anica, ata Joža

Sara Cvetek, 5. b

Oteповci

ZAPIS PO PRIPOVEDOVANJU MOJIH STARIH STARŠEV ATA VINKOTA IN MAME MIMI

KOLINE

Pri hiši je bil pozimi velik domač praznik, ko so zaklali prašiča. Takrat se je družina do sitega najedla. Pri kolinah so pomagali tudi sosedge. Tako so tudi oni dobili del kolin (klobase, ocvirke, mast ...). Tako so se sosedge selili od hiše do hiše in drug drugemu pomagali pri kolinah, s tem pridobili in jedli sveže meso, kljub temu da niso imeli skrinje.

Navada je bila, da je otrok nesel koline k sosedu oziroma bližnjim in v zahvalo je dobil "kos", kar je pomenilo kos kruha od hleba. Otroku so mesarji naredili posebej klobaso zanj. Moja mami Tadeja vedno pove, da ji je Micnekov Tonej naredil klobaso in to z repkom!

Mačka pri hiši niso imeli za igranje ali okras, pač pa za lovljenje miši, kuža pa je služil kot čuvaj.

LOVLJENJE SRNJADI

Moji stari mami je moj prapradedek povedal, kako so včasih lovili srnjad. Postavili so smrekice okoli vrat na skednju, odrli vrata ter pripravili seno na skednju tako, da ga je srnjad lahko videla. Ko se je dovolj približala, so spustili vrata in tako ujeli srnjad v seniku. Te koline pa so kuhali na skrivaj, saj je bil, kot se danes to reče, 'odstrel na črno'.

PEKA KRUHA

Praznik pri hiši je bil tudi peka kruha. Takrat je, preden ja gospodinja postavila v črni peči v krušno peč testo za kruh, cela družina pred tem zmolila molitev Oče naš.

POSOJA KONJ

Danes ima vsak kmet svoj traktor oziroma traktor za vsak priključek, ki ga ima. Včasih pa so imeli le konja, tudi moj pradedek. Ker so npr. za oranje ali težja opravila potrebovali dva konja, so se sosedje povezovali drug z drugim in si pomagali. Tako so se že zaradi tega bolj družili napram danes, ko dela vsak sam.

KOSCI

Sosedje pa so se družili tudi v času košnje 'rotov' pa tudi ravninskega dela. Vstali so malo pred četrto zjutraj, ko je bil še hlad. Okoli 12. ure jim je gospodinja prinesla kosilo, ki je bilo sestavljeno iz suhega mesa, suhih klobas, zaseke, fižolove in krompirjeve solate ter 'hrušove vode' (iz suhih krhljev skuhan kompot). Po kosilu pa so si vzeli 'urco'. To pomeni, da so v času največje vročine pospali na seniku ali v 'svislah' – kočii/leseni hiši, ki so bile oziroma jih lahko danes še najdemo na višjih ležečih krajih. Veliko jih lahko vidite na Brjanci, to je t. i. območje, kjer je bilo speljano smučišče, pa v Grabnah itn.

SPLOŠNO

Stranišča so imeli na štrbunk, elektrike moji prapradedki niso poznali. Ko so mojega pradedeka vprašali, kam naj dajo elektriko, je dejal: »Na sredino dvorišča, tako da se bo videlo v hlev in v hišo.« Še danes je to anekdota pri hiši. Žarnice so imeli kar pri vtičnici v vsaki sobi. Perilo pa so prali v reki ali pa na vaškem studencu s t.i. ruskim strojem. To je drugače ribežn. Pri pranju niso imeli pralnega praška, mehčalca, pač pa pepel in vročo vodo, ki so jo pred tem skuhal na štedilniku.

Ožbej Pretnar, 6. a

Manca Černilec, Pomagajmo si, LS 1 (srebrno priznanje medn. natečaj Portret, Dornberk)

SLOVENIJA, OD KOD LEPOTE TVOJE?

BOLNICA FRANJA

Je bila bolnišnica, ki je med 2. svetovno vojno od decembra 1943 do maja 1945 delovala v Cerknem v težko dostopni soteski Pasice. Postavili so jo prav v eni izmed globokih vrezanih sotesk v cerkljansko-idrijskem hribovju.

Zgrajena je bila za zdravljenje ranjencev in težjih bolnikov na območju 9. korpusa slovenske partizanske vojske. Imenuje se po dr. Franji Bojcu Bidovcu, zdravniku in upravnici te bolnišnice. To je verjetno najbolj legendaren partizanski spomenik v Sloveniji. Okupatorji je nikoli niso odkrili, saj je bila dobro skrita. Strehe so bile prikrite z mahom, hiše pa so bile lesene.

Ta edini spomenik humanosti in iznajdljivosti je danes dostopen po turistično zavarovani poti, nekdanje bolnišnične barake pa so preurejene v muzej, ki zagotovo pretrese in navduši prav vsakega obiskovalca.

Zala Klinar in Luka Košir, 9. b

Bolnica Franja

BLEJSKO JEZERO

Blejsko jezero je tektonsko-ledeniškega nastanka. V tem pogledu je podobno Bohinjskemu. Leži na planem, v samem osrčju Gorenjske. Bled je svetovljansko turistično središče, ki privablja najrazličnejše obiskovalce. Nastalo je v tektonski kotanji na robu Ljubljanske kotline, na samem preddverju Julijskih Alp. Prvotno kotanjo je še dodatno poglobil Bohinjski ledenik. Ko se je umaknil, jo je pred približno 13.800 leti zalila voda. Kot ostarek ledeniškega preoblikovanja lahko še danes občudujemo otok sredi jezera z znamenito cerkvijo in strmo Grajsko skalo, na kateri kraljuje blejski grad. V povojnih

desetletjih je jezero svoji slavi navkljub začelo doživljati kaj klavrno usodo. Zaradi dotoka kanalizacijskih odpadkov in drugih strupenih snovi je začelo ekološko propadati. Sprva so ga zdravili z umetnim dotokom sveže in s kisikom bogate vode iz bližnje Radovne, pravo ozdravljanje pa se je začelo šele s postavitvijo natege, to je namestitvev posebnih drenažnih cevi, s katerimi so začeli iz jezera umetno črpati najbolj prizadete spodnje plasti mrtve jezerske vode.

Gabrijel Potočnik in Jasna Zalokar, 9. a

Blejsko jezero

CERKNIŠKO JEZERO

Jezero je po zaslugi Janeza Vajkarda Valvasorja že v 17. stoletju pridobilo evropski sloves. Ob najvišji vodi je dolgo 10,5 km in široko do 4,7 km. Njegova površina meri do 26 km², s čimer je obenem tudi naše največje jezero. Največja globina je okoli 10 m. Polniti se začne ob jesenskem deževju, včasih pa tudi spomladi. Voda vanj priteka iz okoliških kraških izvirov, prazni pa se le podzemeljsko skozi požiralnike na robu polja. Nekateri od njih vodo ob deževju bruhajo, ob usihanju pa požirajo. Imenujemo jih »estavele«. Kadar jezero presahne, se čez Cerkniško polje vijuga le potok Stržen. Voda v sušnem obdobju ostane le na majhnem JZ delu polja, ki se imenuje Zadnji kraj. V njegovi bližini je vasica Otok, ki v času poplavljenega polja zares postane otok. Nad jezerom je gora Slivnica, na kateri naj bi še po Valvasorjevih zapisih zbirale coprnice. Danes ljudje coprnice na metlah ne videvajo več, s Slivnice vzletajo padalci, ki

izrabljajo vzgonske tokove zraka na prisojnih pobočjih. Leta 1971 so skušali Cerknliško polje s postavitvijo pred ponorno jamo Veliko Karlovico bolj trajno ojezeriti. Tako naj bi postalo privlačnejše za turizem. Pri tem pa niso upoštevali dejstva, da je vsak poizkus »prelisičenja«

narave račun brez krčmarja. Voda si je kaj hitro našla druge poti v kraško podzemlje, zato so s tem početjem prenehali.

Jaka Borse in Andreja Hudovernik, 9. a

Cerkniško jezero

DOVŽANOVA SOTESKA IN SLOVENSKA GEOLOŠKA POT

Dovžanova soteska je geološko eno najzanimivejših območij Slovenije, ki jo je tok Tržiške Bistrice vrezal globoko v osrčje Karavank. Odlikuje jo izjemna pestrost sedimentnih kamnin ter številnost in raznovrstnost fosilnih ostankov, poseben pečat pa puščajo tektonske sile in erozijski dejavniki, ki so izklesali visoke skalne piramide ali turne in v strugo Tržiške Bistrice.

Zanimivosti Dovžanove soteske nam pomaga odkrivati razgledna učna pot, ki vodi iz Čadovelj po desnem bregu Tržiške Bistrice do najožjega dela soteske in naprej proti vasi Dolina. Na njej spoznavamo različne kamnine in okamnine, katerih nastanek je razložen na informativnih tablah ob poti. Pri najožjem delu soteske se pot razcepi. Lažja vodi preko mostu čez Tržiško Bistrico, skozi Bornov predor in naprej po cesti do geološkega stebra. Zahtevnejša pot pa vodi še naprej po desnem bregu Tržiške Bistrice in se v nekaj zavojih povzpne na sedlo nad najožjim delom soteske. Pot je označena s posebnimi markacijami in povezuje nekatere geološko najbolj zanimive koticke naših Alp.

Zala Repe, 9. b

Dovžanova soteska

IDRIJSKI RUDNIK

Rudnik Idrija je nekdanji rudnik živega srebra v Idriji. Bil je drugi največji proizvajalec te rude na svetu (prvi je španski Rudnik Almadén). Danes je del urejen v muzej, ki velja za največjo znamenitost Idrije (Antonijev rov).

V Idriji naj bi začeli kopati rudo v zadnjem desetletju 15. stoletja. Na začetku rudarji niso našli kaj prida, leta 1508 so pa v Antonijevem rovu našli ogromne žile. Največji vzpon je doživel v drugi polovici 18. stoletja, ko je postal eno največjih in najbolj donosnih podjetji v Evropi. V svoji petstoletni zgodovini je bil v tehnološkem pogledu med vodilnimi v Evropi. Zaradi vdihavanja hlapov živega srebra so rudarji hitro zboleli. Prav zaradi rudnika pa je Idrija dobila najbolje organizirano zdravstveno službo na Slovenskem in postala središče strokovnega in znanstvenega delovanja.

Ker so v svetu zaradi zdravstvenih in ekoloških razlogov uporabo živega srebra omejili, mu je cena zelo padla. Leta 1987 so zato začeli rudnik zapirati. Slovenija je leta 2008 vložila kandidaturo Idrije za status Unesco-ve svetovne dediščine skupaj s španskim rudnikom živega srebra Almadén in mehiškim rudnikom srebra v Potosiju. Rudišče živega srebra v Idriji je bilo skupaj s španskim vpisano v seznam 30. junija 2012.

Jernej Žvan, 9. b

Idrijski rudnik

PODHOM V STARIH ČASIH

Vas Podhom je dobila ime po hribu Hom, ki se dviga severno za vasjo. Skozi zgodovino se vas omenja z imeni Bodcham, Podham, Bodham, Podholm. Narečno ga vaščani imenujemo Potham. Prve vaške hiše so bile lesene, kasneje so jih zidali z masivnim kamenjem. Izdelovali so tudi kombinirane, zidane z lesenim gankom in skednjem. Večina jih je stala ob cesti, ki vodi skozi vas. Značilna so bila bogato izrezana lesena vhodna vrata in okenski oviri z gavtrami. Miha Dornik je zgradil hišo, kjer sedaj živim jaz.

Vaško jedro je od nekdaj predstavljalo korito, zgrajeno leta 1900. Na istem mestu je pred tem stalo leseno korito. Vodo so potegnili iz Homiča po lesenih ceveh, nato pečenih in železnih. Služilo je napajanju živine.

Podhom je bila v osnovi kmečka vas, s kmetijstvom se nekateri preživljajo še danes. Kmečkim družinam je kmetovanje pomenilo osnovni in stalni vir preživljanja. Obdelovali so zemljo in redili živino. V Podhому smo imeli tudi mlekarski dom, hotel, restavracijo in frižno. V sirarni so izdelovali podhomiški sir, kislo mleko in čajno maslo. Mleko so raznašali po domovih. S konjem so ga vozili celo na Jesenice.

Železniška postaja je nudila neusahljiv vir turistov, ki so večinoma prihajali na ogled soteske Vintgar. V hotelu Hom je obratovala tudi trgovina, prirejali so tombole, veselice. Bil je poln gostov in postal ponos turizma gorske občine.

Ina Sekne, 4. a

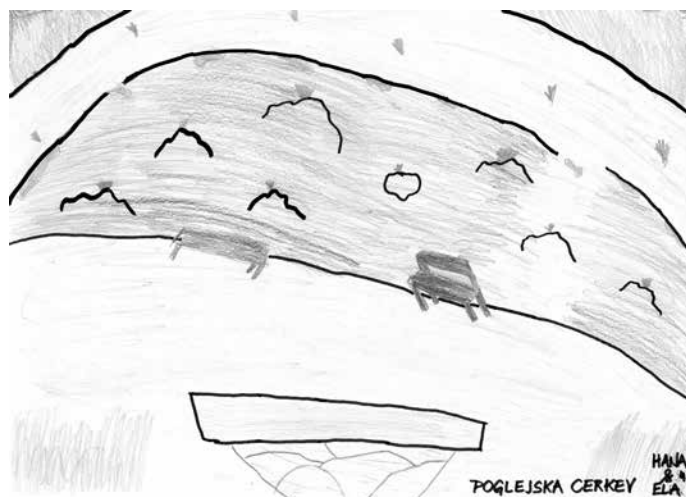
Ina Sekne, 4. a

POGLEJSKA CERKEV

Poglejska cerkev je naravna dediščina in leži na Poljšici. Ob svojem umiku jo je izdolbel Triglavski ledenik. Znanstveniki so v njej našli človeško orodje iz kamene dobe, kar dokazuje, da so se v njej zadrževali ljudje. V jami so našli tudi bronast prstan in bronast zlatnik iz kasnejšega časa naseljevanja starih Rimljanov.

Ljudje so se v njej radi zbirali. V njej so postavili bronast zvon, ki je pozvaljal do druge svetovne vojne. Danes zvona ni več. Iz jame pa je prelep razgled na Gorje, okoliške vasi in Triglav.

Hana Al Yamda, 4. a

Hana Al Yamda in Ela Župan, 4. a

REKA RADOVNA IN DOLINA REKE RADOVNE

Z njo sem zelo povezana, saj sama živim ob reki in v dolini. Reka Radovna nikoli ne zmrzne, vedno ima temperaturo 7–9 stopinj. Je ena najbolj čistih rek v Sloveniji. Izvira sta Krmarica in Kotarica, ima pa tudi več pritokov. To so Zmrzlek, Ravnik, Lipnik, Smešnik, Ribščica, Buden in največji Rečica. Izliva se v Vintgarju, kjer je slap Šum.

Dolina Radovna je alpska dolina ledeniškega izvora. V dolini so zaradi reke nastale žage, mlini, fužine, kovačnice in kasneje tudi hidroelektrarne. V jezeru so do leta 1985 kopali kreda, ki so jo uporabljali v kemični in papirni industriji. Veliko ljudi hodi v Radovno zaradi njene lepote. Ena od točk turizma je gostilna „Pri Psnaku“, največ obiska pa beleži soteska Vintgar.

Znamenitosti Radovne pa so Pocarjeva domačija, Psnakova žaga in mlin, grbinasti travniki, Gogalova lipa, Klemenakov mlin, „Roka“, ki je spomenik žrtvam požgane Radovne, „ta debel kamen“, Napoleonov kamen, bajer na Tročini, več kapelic, ostanek fužin, jezero Kreda, jez v Krnici in Grabču, mlin v Grabčah in soteska Vintgar.

Ker je tudi meni všeč dolina, grem poleti večkrat na sprehod ali s kolesom vsaj k eni znamenitosti in ker je sama reka res lepa, upam in si želim, da ostane taka tudi za naše zanamce.

Anamarija Mohorič, 4. o

Napoleonov kamen

Psnakova žaga in mlin

MIKLAVŽEVA POT

Miklavževa pot leži v Triglavskem narodnem parku. Pot se začne v Zgornjih Gorjah, kjer je zemljevid poti. Smerokazi nas vodijo na Višelnico. Tam je Poglajnova kovačnica in tabla, ki opisuje zvončarstvo. Pot nadaljujemo v Mevkuž. Pri cerkvi sv. Miklavža je napisana legenda o nastanku vasi. Tam je tudi korito, v katerega teče Miklavževa voda. Ta voda je kakovostna in zdravilna. Pot nadaljujemo skozi vas, čez most prečkamo Radovno in se povzpemo na Zg. Laze. Pri Rekarjevi domačiji je čudovit razgled proti Mevkužu in Blejskemu jezeru. Skozi gozd pot nadaljujemo na Sp. Laze. Pri Hudovernikovem znamenju si lahko preberemo zgodbo o Hudovernikovem Andreju. Spustimo se v Grabče. Tam sta znamenje in mlin pri mostu, kjer se Miklavževa pot tudi konča. Na Miklavževi poti spoznavamo naravno in kulturno dediščino našega kraja. Sprehod po Miklavževi poti je prijetno in aktivno preživljanje prostega časa v naravi.

Ela Zupan, 4. o

Miklavževa pot

OBČINA GORJE

Občina Gorje je zelo lepa občina. Ima veliko naravne in kulturne dediščine. Obsega enajst krajev, največji med njimi so Spodnje Gorje. Meji na Bled, Bohinjsko Belo, Bohinj in Jesenice. Ima 2917 prebivalcev med njimi 1397 žensk in 1395 moških. Prvi župan je bil Peter Torkar, ki je župan tudi danes. Občina Gorje je ena izmed občin v Republiki Sloveniji. Nastala je leta 2006 z ločitvijo od občine Bled.

Občina Gorje mi je zelo všeč in vesela sem, da živim v njej.

Emma Natalija Chuter, 4. o

Emma Natalija Chuter in Špela Lipovec, 4. o

MEŽAKLA

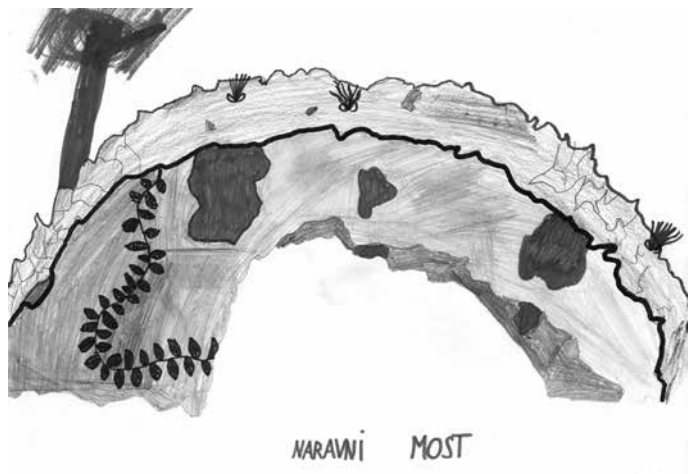
Mežakla je dobila ime po latinski besedi »in media aqua«. Obstaja pa tudi pripoved o medvedku Mežku, ki je živel na Mežakli in bil vsem ljudem zelo pri srcu.

Zgodba pripoveduje, da je kralj Aleksander Karađorđević poslal svoje svetovalce na Pohorje, Pokljuko, Jelovico in Mežaklo, da bi našli najprimernejši kraj za počitniško rezidenco. Našli so ga na Mežakli, točneje na Ravnah, kjer je let 1938 zraslo tako imenovano Andrejevo selo, poimenovano po princu Andreju.

Mežakla ima nadmorsko višino okoli 1200 m. Njena najvišja točka je Jerebikovec, ki je visok 1593 m. Okoli Mežakle tečejo tri reke Radovna, Sava Dolinka in Triglavška Bistrica. Prične se na meji Bleda in Vintgarja, konča pa se v stičišču treh dolin Krme, Kota in Vrat.

Všeč mi je zato, ker je na njej veliko naravnega, kot so na primer naravni most, ki meri v višino 8 m, v dolžino 15 m in v širino 3 m.

Lovro Poklukar, 4. a

Lovro Poklukar, 4. a

POKLJUŠKA SOTESKA

Poključka soteska leži na severovzhodnem robu Pokljuke. Dolga je 2 km in je največja fosilna soteska v Sloveniji. Od središča Bleda je oddaljena le 7 km. Poključsko sotesko so oblikovale vode ledenika pred približno 10.000 leti.

V njej si lahko ogledamo številne kotline in votline, med katerimi sta najbolj znani Poključka luknja, visoka 15 m z vhodno in izhodno odprtino ter dvema oknoma v stropu ter Stranska soteska, ki ima velik naravni most, ob velikem deževju si lahko tam ogledamo tudi slap dolg 22 m. Poključka soteska je zelo primerna za družinske izlete.

Taida Mulalić, 4. a

Taida Mulalić, 4. a

GRAJSKI MLIN

V Grajski mlin pridemo iz Zgornjih Gorij, desni odcep za Grabče. Cesta nato pelje strmo navzdol v dolino, proti reki Radovni, čez katero pelje most. Pred mostom na levi strani stoji Grajski mlin.

Grajski mlin je dobro ohranjen in obnovljen. Mlin je star več kot 1000 let in spada med spomenik tehnične dediščine. Danes še vedno deluje, saj mlinske kamne poganja vodno mlinsko kolo, kjer meljejo tudi moko in otrobe. Notranjost mlina je preurejena v udobne apartmaje in sobe, ki jih oddajajo turistom. Prav tako je ohranjena črna kuhinja, kjer včasih spečejo kruh.

Luka Por, 4. a

Luka Por, 4. a

Grajski mlin

SLOVENSKI GOSPODJE

IVAN CANKAR

Na kaj pomislimo, ko slišimo ime Ivan Cankar? Kavov? Brke? Pesnik? Bobe? Hruške? Vrhniko? Več stvari nam pade na pamet, tako je, kot da bi ga že v celoti poznali. Če pa se še najde kakšna glava, ki še ni spoznala tega imena, vam bom na kratko obnovila njegovo življenje.

Ivan Cankar se je rodil 10. maja leta 1876 v hiši Na klancu (Vrhniko) kot osmi od dvanajstih otrok. Obiskoval je osnovno šolo na Vrhniku, kasneje pa se je vpisal na ljubljansko realko. Že v dijaških letih pa je napisal prve pesmi in jih objavil v reviji Vrtec in reviji Ljubljanski zvon. Po maturi je odšel na Dunaj študirati tehniko, a se je kmalu prepisal na slavistiko. Ko je bil že starejši, je imel v Ljubljani najbolj znano predavanje z naslovom Slovenci in Jugoslovani, s katero se je zavzel za združitev južnih Slovanov v skupno državo. Zaradi izjave, ki je zagovarjala jugoslovansko politično zvezo, je bil obsojen na sedem dni zapora. Po daljši bolezni je 11. decembra 1918 umrl v deželni bolnišnici v Ljubljani.

V svojem kratkem življenju je napisal več mladinskih del, pripovednih in dramskih besedil, esejev in eno pesniško zbirko. Mislim, da se nas je že večina osnovnošolcev srečala z njegovimi deli. Prebrali ali pa spoznali smo na primer Pehar suhih hrušk, Bobi, Na klancu, Moje življenje, Hlapci, Lepa Vida, Na peči, Krpanova ko-

bila, Skodelica kave ... Vsak je drugače doživil njegova dela, nekdo je prav z veseljem bral njegove besede, kdo drug pa bolj z grenkim nasmehom. Nekateri smo nekaj njegovih črtic tudi uprizorili na odru, čeprav moram priznati, da je bil to kar izziv. Njegove zapisane besede je bilo težko izgovarjati, njegovo počutje je bilo težko izražati in se na splošno postaviti v tisti čas. Spomnim se, kako smo pred ogledalom morali vaditi izgovorjavo starih in nerazumljivih besed.

V Skodelici kave sem igrala mater in težko mi je bilo uprizoriti vez med Ivanom in njegovo materjo. Imel jo je zelo rad, a je izdal in ogoljufal njeno ljubezen z njegovim čemernim razpoloženjem, ko je zavrnil kavov, ki si jo prej zaželel. To, da ji ni nikoli rekel tistih treh besed, ki bi jih želela slišati vsaka mati od svojega sina, ga je preganjalo še dolgo časa. Te napake ni mogel popraviti.

Igrali smo tudi Pehar suhih hrušk in črtico Bobi. Bolj se me je dotaknila črtica Pehar suhih hrušk, ki govori o tem, kako sta si sestra Lina in Janez (Ivan) zaželela hrušk. Brat je zlezal za omaro, odmaknil desko, otipal pehar in si nabasal žepe s hruškami. S sestro sta se sladkala vsak dan, vse do neke nedelje po maši, ko je mati ugotovila, da so hruške izginile. Vprašala je vse otroke, kdo jih je pojedel. Vsi so molčali. Le sestra Lina je pokazala na Janeza in rekla: „Ta je bil.“ Mati se ni jezila,

Skupinsko delo, Ivan Cankar, LUM 8

Skupinsko delo, Ivan Cankar, LUM 8

le bridko je zajokala. Dotaknila se me je reakcija matere. Zdi se mi, da se v tistih časih niso bali, da bodo dobili kakšno po zadnji plati, ampak tega da bodo starši razočarani nad njimi. Vsi so hoteli, da so starši nanje ponosni, kar si še danes želimo tisti, ki nismo bili vzgojeni na staromodni način. Na koncu naše predstave pa smo z močnim glasom povedali njegove besede, ki jih je zapisal v delu Vinjete. Cankar je v epilogu (posebni, zaključni del literarnega dela) zavrnil realizem z napisom: Moje oči niso mrtev aparat; moje oči so pokoren organ moje duše, moje duše in njene lepote, njenega sočutja, njene ljubezni in njenega sovraštva.

Maruša Jakopič, 9. b

FRANCE PREŠEREN

France Prešeren je največji slovenski pesnik. Kaj povedati o njem, ko je pa že toliko povedanega? Dobro je grobo vedeti njegovo življenje.

Bil je fant iz Vrbe doma. Rodil se je mati Mini in očetu Šimnu kot tretji otrok in prvi sin. Znano je, da ni bil preveč k delu zagnan otrok, temveč je bil zelo nadarjen, zato so ga tudi leta 1808 poslali k stricu Jožefu v Veliko Račno, kjer je ta služboval kot duhovnik. Od leta 1810 je obiskoval ljudsko šolo v Ribnici, kjer je bil tako priden, da je bil zapisan v zlato knjigo. Dve leti zatem se je preselil v Ljubljano in leta 1813 je začel obiskovati gimnazijo. Dokončal je še dve leti filozofije. Leta 1821 se je preselil na Dunaj, dokončal še eno leto študija in se vpisal na pravo. Domačim to ni bilo všeč, kajti mati je želela, da bi njen Franci postal duhovnik, zato so prišli v spor in denarna pomoč na Dunaj ni več pritekala. Shajal je, ker je dobil Knafljevo štipendijo. Leta 1828 se je vrnil v Ljubljano že kot velik gospod, zanimal se je za modo. Bil je suh in visok 171 cm, kar je bilo veliko za tiste čase. To izvemo iz njegovega soneta, v katerem pravi, da je meril pet čevljev in palcev pet. Zaposlil se je kot pravnik in leta 1830 že pisal svoje največje pesmi. Cenzura mu ni bila po godu in pisava tudi ne, zaradi česar se je zapletel v črkarsko pravdo.

Leta 1833 se je v Trnovem, kraju nesrečnega imena, zaljubil v Julijo Primc. Njegova ljubezen je bila neuslišana in mu je dajala navdih za mnoge pesnitve (Povodni mož, Gazele, Sonetni venec ...). Leto 1835 je bilo za Prešerna zelo kruto. Umril mu je stric Jožef, ki ga je zelo podpiral; zatem pa se je utopil še njegov najboljši kolega Matija Čop, komur je kasneje posvetil Krst pri Savici. Okoli leta 1837 se je zapletel z mladoletno Ano Jelovšek in z njo imel 3 otroke. V njeno vlogo se je postavil v pesmi Nezakonska mati. Dva otroka sta umrla v rani mladosti, ena hči pa ni imela otrok, tako da pravi Prešernovi potomci danes ne obstajajo. Po Čopovi smrti je

Skupinsko delo, Ivan Cankar, LUM 8

Prešeren začel prijateljevati z mladim Poljakom Emilom Korytkim, a mu tudi ta leta 1839 umre. Istega leta se je iz tujine vrnil Andrej Smole. Prešeren ga je rad obiskoval na dolenskem gradu Prežek. Skupaj sta izdajala knjige in zasnovala časopis, a tudi ta zgodba se konča s smrtjo – leta 1840 Smole umre. Takrat Prešeren obupa, po mnogih smrtih in neuslišani ljubezni se vda alkoholu. Njegova ustvarjalnost in podoba sta začeli pešati.

Prešerna je jezilo tudi, da Janez Bleiweiss ni hotel objaviti njegovih del v Rokodelskih novicah, čeprav so bila boljše od del izpod peresa Jovana Vesela Koseskega, takratnega najbolj priznanega pesnika. Leta 1846 je svoja največja dela zbral v Poezije, a niso prišle skozi cenzuro. Konec leta so končno uslišali njegovo 6. prošnjo za odvetniško pisarno in mu jo dodelili v Kranju. Zaposlil je sina Andreja Smoleta, gospodinja pa mu je bila njegova sestra Katra. Leto kasneje so izšle Poezije in leta 1848 je končno objavil Zdravljico, kar je bil zanj velik uspeh. A bolezen mu je začela kazati zobe, bil pa je tudi zadolžen. Umril je 8. februarja 1849 v Kranju. Po njegovi smrti so kranjski veljaki zažgali nekaj njegovih »gostilniških« del, ker niso bila primerna za tisti čas. Janez Bleiweiss je po smrti pesnika spoznal, kakšen človek je bil, zato je začel zbirati sredstva za njegov kip. Leta 1852 se je nabralo dovolj sredstev in v današnjem Prešernovem gaju so postavili njegov kip.

Janez Jemec, 9. b

Janez Jemec, Maruša Jakopič, Laura Novak in Grega Avsenek v predstavi Prešeren je car

Ljubljana, postavitev v avli, NUM 5, 6

Stara Ljubljana, Anamarija Poklukar, Anja Mežek, Neža Švab, Julija Ambrožič, NUM 5

FRIDERIK IRENEJ BARAGA

Pri slovenščini sem si za govorni nastop izbral duhovnika Friderika Baraga. Navdih zanj sem dobil pri oratoriju. Tam sem spoznal tudi njegovo življenjsko vodilo: LE ENO JE POTREBNO. Ker je bil prvi misijonar med Indijanci, me je njegovo življenje še dodatno zanimalo.

Rodil se je leta 1797 v Mali vasi pri Trebnjem v premožni družini. Živel je gradu in vsi so za njega želeli najboljšo izobrazbo. Na gimnaziji ga je poučeval Valentin Vodnik. Po smrti očeta je podedoval premoženje in se zaročil. Na Dunaj je odšel na študij prava, vendar se je kmalu odločil, da bo svoje življenje posvetil Bogu in postal duhovnik. Odpovedal se je zaročenki in bogatemu življenju. Grad in premoženje je podaril svoji sestri.

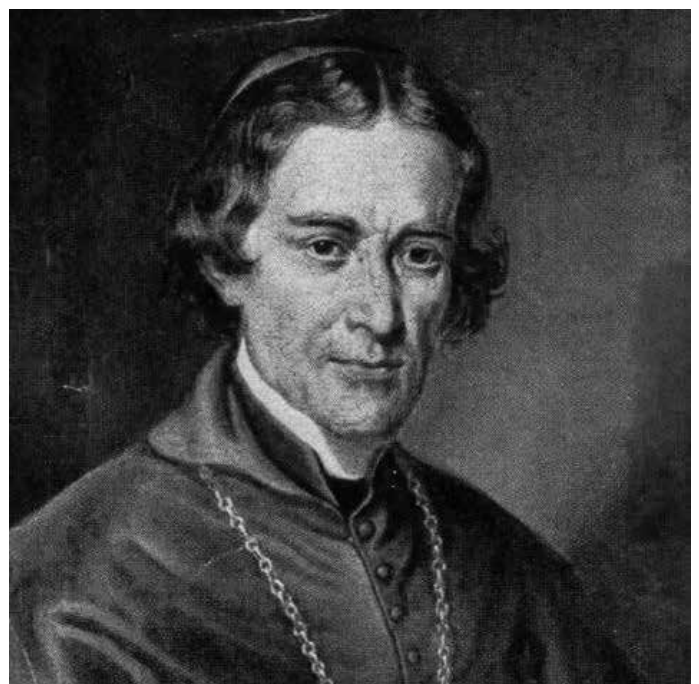
V duhovnika je bil posvečen leta 1823, nato je deloval kot kaplan v Kranju in Metliki. Ljudje so ga imeli zelo radi, bil je zelo dober spovednik. Ni pa imel posluha pri takratni Kranjski duhovščini. Leta 1829 se je odločil, da bo odšel v misijone.

Misijonsko pot je začel v ameriškem mestu Cincinnati. Zaradi znanja jezikov, poleg nemščine je Baraga govoril še francosko, italijansko, špansko in angleško, je kmalu postal eden najbolj priljubljenih pridigarjev v škofiji. Ves čas pa se je pripravljaj na delo med Indijanci. Njegova prva misijonska postojanka je bila Abre Crochena na ozemlju plemena Otava. Oskrboval je tudi druge postojanke (na ozemlju plemena Otava): postajališča ob michiganskem jezeru, Bobrov otok, Manistik, Veliko

reko Grand Rapids. Med misijonarjenjem je leta 1832 natisnil svoj prvi molitvenik.

Med Otavani je deloval do leta 1835. Nato je bil poslan v La Pointe ob Gornjem jezeru k plemenu Očipva. Misijonaril je tudi po redko poseljenih ozemljih (Severna Amerika), zato so ga klicali »duhovnik na krpljah«. Leta 1852 je bil posvečen v škofa v Ohio. Leta 1865 ga je zadela kap. Umrl je leta 1868 star 71 let.

Žiga Repe, 7. o

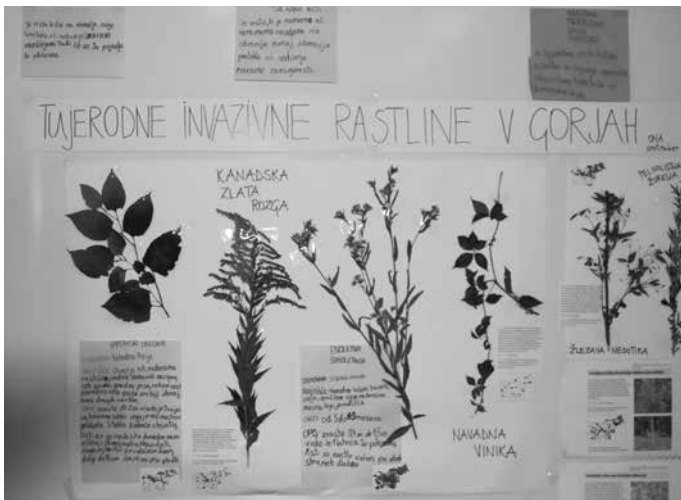

Friderik Irenej Baraga

GORJANSKI RAZISKOVALCI

TUJERODNE RASTLINE IN INVAZIVNE TUJERODNE RASTLINE V GORJAH

Z učenci, ki obiskujejo izbirni predmet ONA (Organizmi v naravi in umetnem okolju), smo septembra opravili terensko delo v Zgornjih Gorjah. Izpred šole smo se sprehodili proti Grabnu, prek katerega vodi pešpot do Poljšice. Po slabih 15 minutah hoje, smo našli prek deset tujerodnih rastlin. To so rastline, ki so k nam največkrat prek svojih semen prispale od drugod (Kitajska, Japonska, Severna Amerika in celo Himalaja) in so v naravi prisotne na novo. S svojimi lepimi cvetovi so zanimive za zasaditve na vrtovih, v parkih ... Veliko med njimi je invazivnih, kar pomeni, da se je v novem okolju dobro ustalila in se pretirano širi in s tem ogroža domorodne vrste rastlin. Najpogostejše so bile: enoletna suholetnica, žlezava nedotika, japonski dresnik, zlata rozga in severnoameriške nebine. Rastline smo nabrali, jih herbarizirali in v učilnici za biologijo pripravili razstavo.

Tujerodne rastline

Tujerodne rastline 2

PRVOŠOLCI – TURISTIČNI VODIČI

Učence v 1. razredu smo vprašali, kam bi najraje peljali prijatelje, ki bi prišli na obisk.

Taja: Tja, kjer je ena hiša pogorela in je spomenik, pa na Kredu.

Žan: Peljal bi jih na sprehod v gozd gledat zvončke, kjer je klopca in v trgovino na sladoleđ. Šli bi v Krnico gledat most in slap.

Neža: Peljala bi jih do kapelice, kjer mi v šoli tečemo.

Matevž: Šli bi na Obočnico, ker je lep razgled pa na Višelnico.

Iris: Šli bi okrog Gorij in bi pokazala našo naravo in trobentice in druge rože.

Janez: Od mojega doma bi šli do luknje, kjer je bila cerkev, nazaj pa v trgovino po malico. Potem pa še na Višelnico.

Rok: Pokazal bi jim »nadote« in bi šli na sprehod mimo pošte in gor po hribu, pa k Labodu in nazaj domov.

Urban: Šli bi na Hom in na sok v Laboda.

Nina: Šli bi do kapelice, nabirali bi rože, božali bi mucke, pa na zabavo v Gorjanski dom.

Gregor: Šli bi na sprehod do Bleda. Pokazal bi avtobusno postajo, pa sprehodili bi se po Gorjah.

Pia: Peljala bi jih po bližnjici, do našega bloka.

Lana: Peljala bi jih konje jahat, tam kjer sem jaz doma.

Lovrenc: Peljal bi jih v Poglejsko cerkev, da bi lahko dobro videli Gorje.

Mark: Pokazal bi jim čebelnjak ob pločniku.

David: Šli bi na sprehod na Hom. Tam bi se igrali.

Matija: Peš bi šli od Spodnjih Gorij v Zgornje Gorje.

Mina: Peljala bi jih na hribčke v Grabču.

Nicky: Peljala bi jih na Pokljuko. Tam ima moj ata hišo, kjer dela ograjo.

Luka: Razkazal bi jim naravo v okolici Gorij. Šli bi na kakšno goro, tam bi malo počivali in kaj pojedli.

Nejc: Peljal bi jih v gozd. Igrali bi se ladje in plezali po drevesih.

Eva: Pripravila bi jim piknik na travniku pri našem hribu.

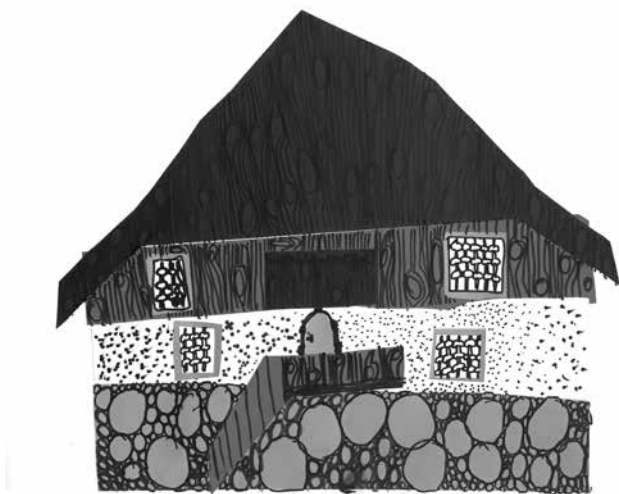
Lovro: Povabil bi jih na Obočnico, kjer bi spuščali letala.

Jakob: S kolesi bi se peljali v Radovno. Pokazal bi jim tudi Vintgar.

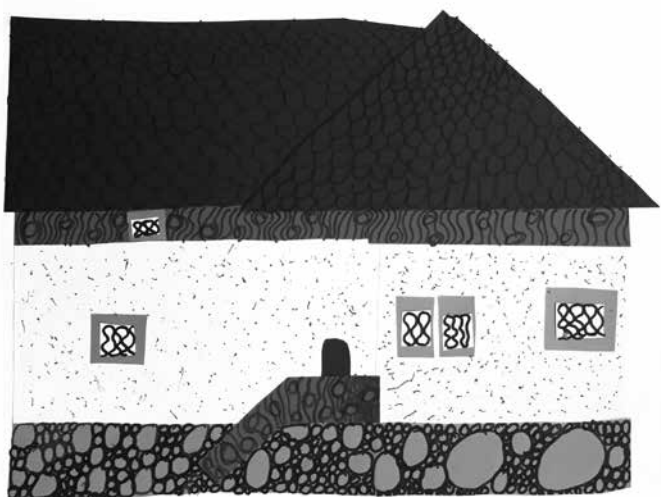
Anej: Peljal bi jih na travnik, kjer bi se igrali in lovili.

Alja: Sprehodili bi se do kapelice. Igrali bi se skrivalnice.

Danijel: Šli bi na sprehod na Poljščico.

Neža Larisi, 3. b

Patricija Dornik, 3. b

Ožbej Repe, Cvet, NUM 5

GASILSTVO V GORJAH

16. aprila 1894 je pri Jeriču v Spodnjih Gorjah zagorelo. Zgorelo je 16 hiš preden so prišli gasilci z Bleda in drugod. Tako ni šlo naprej. Ustanovili so požarno brambo Gorje. Gasilski dom leži na vaški ulici v Zgornjih Gorjah. V njem se nahajajo dve veliki garaži in ena manjša, pisarna, dvorana, sejna soba ter dve stanovanji. V garažah so dva tovornjaka in kombi. Tovornjaka pa nista opremljena za tehnično reševanje, zato na prometne nesreče vedno pridejo gasilci z Bleda.

V društvu je skupaj 140 članov, članic in mladine. Mladina sodeluje na različnih tekmovanjih. To so orientacija, kviz ... Mladina gre vsako leto tudi na letovanje v kamp Veli Joža v Savudrijo, kampiramo sedem dni. Vabljen tudi ti!

Pia Pečar, 4. a

Pia Pečar, 4. a

JURJEV SEJEM V GORJAH

Jurjev sejem v Gorjah je vsako leto zadnji vikend v aprilu, se pravi v soboto ali nedeljo. Na Jurjevanju je zmeraj prodajanje srečk in tekmovanje v krosu, vse organizira Športno društvo Gorje. V šotoru nastopa kakšen pevec, pevka ali bend. V njem lahko ješ, piješ, plešeš in se predvsem zabavaš. Poleg krosa, srečk in šotorov so tam tudi stojnice, kjer se da kupiti obleke, sadje, lesene izdelke in še veliko drugih stvari. Na ta dogodek se splača priti, saj je nepozaben. V nedeljo ob 11. uri je vsako leto povorka in žegnanje konj.

Nina Golob, 6. a

ZVONČARSTVO V GORJAH

Prebivalstvo se je ukvarjalo z živinorejo in pašo na pašnikih, zato so potrebovali kravje zvonce.

Začetki zvončarstva segajo v leto 1752 k Jakobu Janu na Višelnici. Zvonce so kovali na Višelnici, v Mevkužu in v Podhomu. Na območju gorjanskih vasi je obstajalo osem zvončarskih delavnic, trenutno obstajata dve za ogled (Višelnica, Mevkuž). Danes strojno izdelujejo zvonce na Poljšici pri Šoberlu.

Pri izdelovanju zvoncev je sodelovala vsa družina. Kovač je popravil pločevino, ki jo je razrezal v obliki zvonca. Pločevino je ukrivil s pomočjo kladiva in jo spojil. Na koncu je zvonce zložil v ilovico, dodal medenino in vse skupaj dal v ogenj, da je medenina oblila zvonce. Zvonci so dobili svoj glas in bili zaščiteni pred rjo. Orodje, ki so ga uporabljali: kladivo, nakovala, klešče, škarje za rezanje pločevine, rašpa, kavke, vile, ...

Zvonce so pošiljali po pošti, po železnici in prodajali so jih na sejmi. Prodajali so jih po celi državi. Izvažali so jih v Avstrijo, Italijo, Grčijo, Turčijo, Anglijo in Afriko. Prodajali so jih na kilograme.

Glasovi zvoncev odganjajo na pašnikih prisotne kače. Zvonci so del kulturne dediščine. Zvonec je del grba in zastave Občine Gorje.

Tara Torkar, 4. a

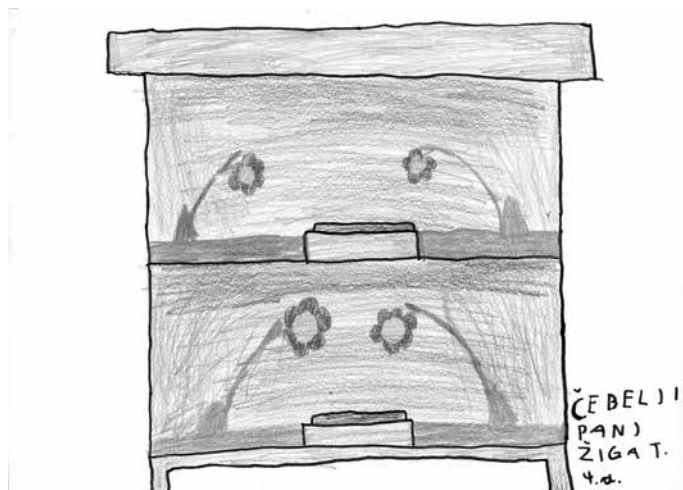
KMETIJSTVO

Na kmetiji živi veliko živali kot so: krave, konji, kokoši, koze, ovce, mačke ... Včasih so vsa kmečka dela opravljali na roke. Sejali so tako, da so v košaro natresli semena in sejali po njivi. Pri oranju so jim pomagali konji ali pa voli. Nekateri so zato uporabljali tudi krave. Pri brananju je bilo enako, samo drug pripomoček so uporabljali. Danes zato uporabljamo različne stroje in priključke. Tudi pri nas doma imamo kmetijo.

Rebeka Zupan Zagorc, 4. a

Nejc Zalokar in Jan Maj Novak, 4. a

Žiga Triplat, 4. a

Ben Pogorevc, 4. a

FOSIL

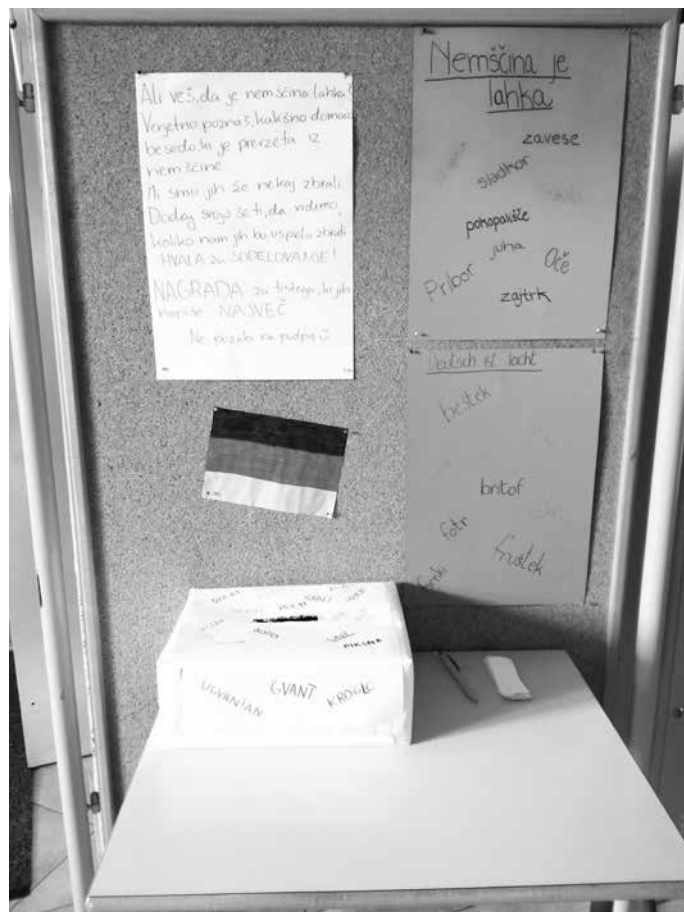
5. 3. 2019 smo v potoku našli fosil. Vzeli smo ga iz potoka. Učitelja Roka smo vprašali, kaj je to. Odgovoril nam je, da je to fosil vodne lilije. Ko smo prišli do doma, smo vprašali, koliko je star fosil. Star je 300 000 000 let.

Lovro Švab, Adin Muminović, Anamarija Mohorič, 4. a

SLOVENSKE BESEDE, PREVZETE IZ NEMŠČINE

Pri neobveznem izbirnem predmetu nemščina smo učenci dobili nalogo, da poiščemo najmanj pet besed, ki jih uporabljamo v pogovornem jeziku in izvirajo iz nemščine. Lahko smo doma povprašali tudi starše ali stare starše. Že pri pouku smo zbrali kar veliko besed. Besede smo preverili v Etimološkem slovarju, to je slovar, v katerem je razložen izvor besed. Na spletu pa obstaja tudi slovar samih besed prevzetih iz nemščine. Besedam smo poiskali pravilno nemško besedo in slovensko ustreznico (priznam, da smo morali včasih kar malo pomisliti, kako kakšna beseda zveni v knjižni slovenščini). Ko smo tako raziskovali besede, smo ugotovili, da jih veliko uporabljamo v vsakdanjem življenju, predvsem na področju hrane pa tudi dele avta velikokrat poimenujemo na tak način. Nato nas je še zanimalo, koliko takih besed poznajo učenci na naši šoli. Odločili smo se, da bomo to tudi preverili. Naredili smo škatlo in jo popisali z prevzetimi besedami. Postavili smo jo v spodnjo avlo in zraven napisali "navodila". Čez nekaj dni smo opazili, da se škatla kar hitro polni. Škatlo smo z velikim zanimanjem odprli v četrtek, 11. 4. 2019. Prešteli smo vse besede, ki so bile v škatli, nato smo ugotovili, kdo jih je zbral največ in katere besede so se največkrat pojavile. Zbrali smo kar 245 besed, od tega 172 različnih. Največ besed so zbrali Jernej Žvan in Gabrijel Potočnik (58 besed), Janez Jemec in Luka Košir (52 besed), Sara Cvetek in Mia Maria Mincu (30 besed). Besede, ki so se največkrat pojavile, so bile: frušteek, šporget, bešteek, šoltar, štekar, britof, cajt, cukr, šraufenciger, fotr. Nam je še po zaključku naše ankete vsak dan na misel prišla kakšna prevzeta beseda, ki smo jo uporabili, ko smo se pogovarjali med seboj. Poznate katero tudi vi?

Jernej Žvan, 9. b

Iskanje in zbiranje besed

NAŠA KULINARIKA

UNESCO – OD PŠENIČKE DO POTIČKE

Že ime projekta nam je nakazalo, da bo potrebno povezati znanje različnih predmetov. Tako smo medpredmetno povezali naravoslovje in gospodinjstvo v 6. razredu. Pri prvem se učenci seznanijo z zgradbo rastlinskih organov in semen ter nalogo posameznih delov rastline. Pri raziskovalni nalogi so samostojno pripravili semena za kalitev, jo opazovali in zapisovali, kaj se je sčasoma dogajalo. Opazovalni nalogi je sledil skupni pogovor o kalitvi v različnih pogojih. Tako so praktično spoznavali, kaj vse potrebujejo semena za kalitev. Skozi celo šolsko leto smo spoznavali tudi zgradbo in delovanje rastlinskih organov. Pri pouku gospodinjstva so učenci prek plakatov spoznavali različne skupine živil, med njimi tudi žita (vrste, zgradba, pomen v prehrani, uporaba v kulinariki, shranjevanje, predelava v mlevske izdelke). Učenci poznajo osnovna žita. Priznavajo pa, da največkrat jedo pšenico, koruzo, riž, ajdo ... Pogovarjali smo se tudi o celiakiji, saj je v oddelku učenka, ki ne sme uživati pšenice, pire, ovsa, ječmena in rži. V sodelovanju z go. Matejo Reš smo pripravili posebno praktično vajo, na kateri so si imeli učenci možnost ogledati različne vrste žit (ajda, pira, enozrnica, oves, rž, ječmen, proso ...), jih potipati in poizkusiti. Naša gostja jim je predstavila njihov izvor, povedala veliko zanimivega o pridelavi žit in njihovem pomenu za naše telo. Dejala je, da so polnovredna žita kot nekakšne »notranje metle« za naša prebavila. Učenci so spoznali, kako pridobivamo kašo. Lahko so poizkusili tudi ajdove in ovsene kalčke. Proso in piro so nato zmleli v namiznem mlinu, moko so presejali. Poslušali so zvoke, ki so nastali pri mletju različnih vrst žit, potipali različne moke in jih primerjali po mehkobi. Bili so presenečeni, da je moka topla. Pogledali so lahko tudi v notranjost mlina in se seznanili z njegovimi deli in delovanjem. Mlinček se lahko nastavi na različne grobosti mletja. Iz oluščenega ovsa so s pomočjo t. i. kosmičnika izdelali kosmiče. Iz vseh tako pripravljenih sestavin smo vsi skupaj skuhalili proseni puding in piškote iz pirine moke.

Učenci so dobili znanje in številne nasvete, kako s preprostimi triki jesti zdravo hrano, ki nas ne bo samo napolnila kot nas najrazličnejši instant izdelki, ki so v trgovinah na voljo po nizkih cenah, ampak bo tudi vir dobrih hranilnih snovi. Naša gostja je poudarila pomen domače vzgoje rastlin in dnevne priprave sveže hrane.

Šestošolci pri delu

Proseni puding

6 žlic prosene moke (ali riževe moke ali škroba)

1 l mleka (kravjega, sojinega, riževega, ovsenega)

1 vaniljev sladkor (ali ¼ žličke vanilje v prahu, ¼ stržena stroka)

6 žlic sladkorja (ali 4 žlice medu nevtralnega okusa)

Če je možno, še 1 vrečko jagodičja iz zamrzovalnika, to bo super, da se še prej shladi in bomo lahko takoj jedli.

Puding: v kozarčku hladnega mleka enakomerno razmešamo proseno moko in sladkor. Preostalo mleko zavremo, dodamo vaniljev sladkor in vmešamo močnato mešanico. Temperaturo znižamo in kuhamo 5 minut. Puding nalijemo v skodelice in pustimo, da se ohladi.

Namig: proso zmeljemo v kavnem mlinčku ali mlinu za žita.

Moka

Semena

Lešnikovi hlebčki (za 2 pladnja)

2 jajci

250 g mehkega masla

180 g sladkorja

150 g ovsenih kosmičev

350 g pirine polnozrnate moke

ščepec soli

200 g celih lešnikov (100 g v testo, 100 g celih za okras piškota)

100 g jedilne čokolade

kokosova moka za posip

Pečico ogrejemo na 150 °C in na pladenj stresemo lešnike. Pečemo 10 minut oziroma toliko, da kožica popoka. Zavijemo v prtič in drgnemo, da se lupinice odstranijo. Pečico segrejemo na 180 °C, če bomo pekli dva ali 3 pekače naenkrat, s funkcijo kroženja zraka, je dovolj 160 °C. Iz vseh sestavin vgnemo testo, nato pa oblikujemo kroglice, težke okrog 20 g. V vsako kroglico vtisnemo pražen lešnik. Kroglice polagamo na pekač 2 cm vsak sebi. Pečemo 15 minut oziroma toliko, da porjavijo.

Okrasimo jih s čokolado, ki jo raztopimo v vodni kopeli. Nabrizgamo lahko črte ali četrtno piškota potopimo v čokolado, posujemo še z mrvicami ali kokosovo moko.

PROJEKT KUH'NA PA TO NA OŠ GORJE

V okviru projekta Otroci otrokom skuhamo tradicionalno zdravo kosilo smo učenci 8. in 9. razreda, ki hodimo na izbirni predmet Načini prehranjevanja, naredili zdravo kosilo. V goste smo povabili učence 3. razreda. Skuhali smo govejo juho z domačimi rezanci, »tenstan« krompir, dušeno kislo zelje in jabolčni štrudelj. Delo smo si razdelili po skupinah. Na preduri smo začeli s predpripravo jedi. Rezali smo, sekljali itd. Spet smo se nato dobili 4. uro. Takrat smo dokončali svoje jedi. Pri NPH-ju obujamo stare tradicionalne jedi po receptih naših babic. Otroci so zelo pohvalili naše jedi. Veliko smo se naučili, da bomo doma lahko to ponovili.

Kot izziv vam ponujamo nekaj naših receptov:

Telečja obara z gresovimi žličniki

Obara: 40 dag telečjih pleč

2 korenčka

malo zelene

peteršilj s korenino in listi

1 čebula

lovorjev list

majaron

2 žlici moke

maščoba

sol

popper

Gresovi žličniki: 1 debelo jajce, 120 g pšeničnega zdroba

Meso in zelenjavo nareži na male koščke. Na olju prepraži čebulo, dodaj meso in zelenjavo in zalij z vodo. Začini in kuhaj približno eno uro. Proti koncu jedi dodaj žličnike. Pripravimo jih medtem, ko se obara kuha. Maščobi dodamo stepeno jajce in nato zdrob. Iz dobljene zmesi z žličko oblikujemo žličnike, ki jih kuhamo 20-30 minut. Med kuho žličniki zelo narastejo, zato so narejeni s kavno žličko dovolj veliki.

Govnač

zeljnata glava (tudi ohrovtova)

3 – 4 večji krompirji

15 strokov česna

olivno olje

poper

sol

Zeljnati glavi izreži stržen in jo razreži na prst široke rezance. Popari jih in vodo odlij. Dodaj olupljen in na večje kose razkosen krompir, prilij hladno vodo, soli in skuhaj do mehkega.

Na vroče olje daj sesekljan česen in mu, takoj ko zadiši, dodaj odcejan krompir in ga zmečkaj, prideni še odcejeno zelje ter ga tudi zmečkaj, tako, da dobiš gostljato maso. (Lahko dodaš tudi nekaj krompirjevke). Popraj in po potrebi dosoli.

Slivovi cmoki

Sestavine za 20 cmokov.

pol kilograma krompirja

15 dag moke (pol ostre, pol mehke)

1 jajce

sol

malo naribanega muškarnega oreščka

1 žlička margarine ali masla

20 manjših sliv

20 manjših kock sladkorja

drobtine (poljubno)

maslo

sladkor, cimet

malo soli (v vodo za kuhanje)

Krompir skuhamo, olupimo in pretlačimo. Še toplemu primešamo maslo, sol, muškarni orešček, jajce in moko. Na hitro pregnetemo testo. Razvaljamo ga na pol cm debelo in razvlečemo na 5x5 cm velike krpe. V vsako zavijemo po eno slivo, v kateri je namesto koščice kocka sladkorja. Testo pazljivo zvijemo v cmok in jih kuhamo v malo slani vreli vodi. Ko priplavajo na vrh, so kuhani. Prelijemo jih s popraženimi drobtinami, sladkamo po okusu. Po vrhu potresemo tudi malo cimeta. Upam, da vam bodo uspeli.

Kot zanimivost lahko dodate še nekaj zgodbic o jedeh in sestavinah, ki smo jih pripravljali letos:

O izvoru cmokov obstajajo številne zgodbe. Nekateri menijo, da avstrijski cmoki izvirajo iz Južne Tirolske. Tam so namreč našli prvo slikovno upodobitev cmoka, in sicer freski iz začetku 13. stoletja, ki krasi kapelico grada.

Jabolčni zavitek (pogovorno štrudelj, nem. vrtinec) je pecivo iz vlečenega testa, polnjeno z jabolčnim nadevom. Priljubljen je postal v 18. stoletju, ko se je iz avstro-ogrskega cesarstva razširil še drugod.

Pripravljajo ga tudi na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, Srbiji, Romuniji, na Češkem, Slovaškem in Madžarskem, kjer imajo zanj tudi vsak svoj izraz. Ker spada med avstrijske nacionalne jedi, ga večkrat povezujemo z avstrijsko, deloma tudi madžarsko kuhinjo. Najstarejši obstoječi recept je napisan na roke, sega pa v leto 1696. Trenutno ga hranijo v mestni knjižnici na Dunaju (Wiener Stadtbibliothek).

Kranjska klobasa se je razvila še v času avstro-ogrske monarhije, z začetka 19. stoletja. Izvira z območja Gorenjske, od koder se je prek osrednje Slovenije razširila po Sloveniji. Kronisti stare Ljubljane jo omenjajo kot sestavni del menija ob svečanih in pomembnih dogodkih. V Trzinu je delovalo veliko število mesarjev, ki so zalagali tržišče s kranjskimi klobasami vse do Dunaja.

O njenem slovesu pove veliko anekdota s cesarjem Francem Jožefom: Nekoč se je s kočijo peljal z Dunaja proti Trstu. Ustavil se je v vasi Naklo pri Kranju v znani furmanski gostilni Marinšek ob deželni cesti. Želel se je okrepcati in povprašal je gostilničarja, kaj mu lahko ponudi. »Imamo le navadne hišne klobase in nič drugega,« je odgovoril cesarju. Cesar je naročil klobaso in ko jo je pokusil, je navdušeno dejal: »To pa ni navadna, ampak kranjska klobasa!«

Ena najstarejših pisnih omemb kranjske klobase je bila v kuharski knjigi "Süddeutsche Küche" Katharine Prato leta 1896. Govori o načinu kuhanja. Najstarejše navodilo za izdelavo in pripravo kranjske klobase pa je bilo objavljeno leta 1912 v šesti izdaji "Slovenske kuharice" Felicite Kalinšek.

Slovenci so jo med izseljevanjem ponesli v svet in jo naredili za svetovno prepoznavno. V germanskem svetu jo poznajo pod imenom kraner wurst, v angloameriškem pa kot kranjsky sausage. Kranjska klobasa je bila tudi v veselju, ko jo je astronautka s slovenskimi koreninami vzela s seboj na pot.

Goveja juha izhaja iz avstrijske jedi tafelspitz, kjer v goveji juhi plavajo kosi mesa in zelenjave. Postopno se je pod vplivom avstrijske meščanske kuhinje začela pojavljati tudi na naših krožnikih.

Telečja obara je krepčilna enolončnica, ki pogreje dušo in telo. Naši predniki so jo jedli ob prazničnih dneh, saj meso v starih časih ni bilo pogosto na mizi. Pripravimo jo lahko kot glavno jed ali pa kot prilogo k žgancem.

France Kralj v svojem zapisu Venec pripovedk izvor peteršilja razlaga takole: »Pred tisoč leti ali pa še prej sta živela brat in sestra. Deček se je imenoval Peter, deklica pa Šilja. Lepa je bratska medsebojna ljubezen, a ta dva je nista poznala. Večni prepir, večno pretepanje je bilo med njima. To ni bilo pa povšeči nekemu čarovniku, ki je

bil v tistem kraju. Hoče ju torej zjediniti. Ko sta se nekega dne na vrtu zopet kregala in pretepala, prileti po zraku čarovnik in jima pravi: „Ker se nečeta prostovoljno ljubiti, kakor se spodobi bratu in sestri, bosta prisiljeno združena.« In spremeni dečka v koren in deklico v perje. Dečka posadi v zemljo in iz zemlje požene zeleno perje, ki je bila deklica. Da jima tudi skupno ime: peteršilj. Tako sem jaz izvor peteršilja, sedaj pa vi povejte svojo misel, dragi čitatelji, da se zjedimo.«

Julija Tomaževič, 8. b

Kuhna pa to

Kuhna pa to

Kuhna pa to

Kuhna pa to

MODERNI NAVDIHI TRADICIJE ZGODB

KOKOŠ S PAVJIM PERESOM

Kokoš si je na dvorišču nabrala pavjega perja in ga zataknila v svoj rep. Ponosno je hodila po dvorišču in bila slepa za vse. Sprehodila se je do mlake in se ogledovala v njej. Mlaki se je približevala stara, sestradana lisica in jo začela hvaliti, kako je lepa in da je najlepša živalca na dvorišču. Lisica je kokoš vprašala, če ji pokaže svojo čudovito perje. Kokoš se ji je nepremišljeno približevala, tedaj pa jo je lisica zgrabila za vrat. Odnosla jo je v brlog – pavja peresa so ležala vse naokrog. Kokoš je prevzetnost drago plačala.

Emilija Žumer, 7. a

OSEL IN MIŠ

Osel in miš do drsališča gresta,

miš reče: »Bolje, da ne greva.«

Osel ji reče, da gre samo enkrat na led.

Osel je bil star in miš ga ni razumela.

Pa zakoraka na led, pride komaj na rob,

led pa počí, osel skočí,

miš ga ujame za rep

in že odideta na drugi potep.

Manca Černilec, 7. b

KAZNOVANA BRATA

V vasi Jelendon sta živela dva brata Aleksej in Konstantin. Že od malih nog sta se pogosto prepirala in pretepala med seboj. Ko sta odraščala, je postajalo vse huje in njuna starša sta se odločila, da bosta prosila bogove za pomoč. Na jasi sta zakurila ogenj in začela plesati okoli njega. Ni trajalo dolgo, ko se je oglasil bog vojne Vodin. Slišal je njuno prošnjo in se odločil, da jima pomaga. »Takole bomo storili,« je dejal. »Vidva bosta odšla z menoj, vajina sinova pa bosta sama na tem ljubem svetu. Pa bomo videli, kako dolgo se bosta še prepirala in pretepala.« Storili so tako in odšli v svet boga vojne. Konstantin in Aleksej pa sta se zjutraj zbudila. Kmalu sta ugotovila, da staršev ni. Pričela sta jih iskati, a jih nista našla. Vmešal pa se je tudi bog Triglav, ki jima je naložil težka dela. Za hrano in vodo sta morala trdo garati in časa za prepire je bilo čedalje manj. Kmalu je

brat Konstantin zbolel in življenje se mu je skoraj izteklo, ko je v njuno hišo vstopila boginja življenja. Rešila ga je in poslušala njuno zgodbo. Minilo je že pet let, vendar bog vojne še kar ni izpustil njunih staršev. Konstantin in Aleksej sta postajala vse boljša prijatelja. Boginja Živa se jima je odločila pomagati in jima vrniti starše. Vodin je bil zelo močan bog in sumila je, da je njuna starša vzel za sužnja. Težko se bo pogajati z njim. Vendar ni obupala in ga je z vsemi svojimi čari življenja premaknila, da ji je vrnil starša. Snidenje je bilo zelo ganljivo. Konstantin in Aleksej pa sta boginji Živi in staršema obljubila, da ne bo več prihajalo do grozних prepírov in pretefov in da bosta v družini vladala ljubezen in spoštovanje. Od takrat dalje so živeli v miru. Boginji Živi so postavili oltar, kjer so se ji vsak dan zahvalili za pomoč.

Martina Pazlar, 7. b

DIVJA BABA POMAGA

Na Pokljuki so v starih časih živele divje babe, ki so bile služkinje boga Triglava. Triglav je živel na gori Triglav.

Divje babe so ljudem pod Pokljuko govorile, kaj naj delajo, da bodo imeli veliko in dobro pridelkov. Vedele so zato, ker jim je povedal bog Triglav. A nekega dne, ko je bila vojna, niso povedale, da morajo namakati in to leto ni bilo veliko žgane pijače. Eno od divjih bab je neke mu dečku pomagala domov, ker ga je eden od vojakov ustrelil v nogo, a je ni videl, ker je spal. Vsakič, ko je spal, ga je prišla zdraviti, da mu je rano preobvezala in mu dala pod obvezo zdravilna sveža zelišča, da je kmalu ozdravel in istega dne se je končala vojna. Bog Triglav je ustavil vojno, da je deček ozdravel. Naslednji dan je vprašal divjo babo, zakaj ga je pozdravila in je rekla zato, ker je to lepo. Odgovoril ji je, da je prav naredila. Divje babe so še danes služkinje boga Triglava in ljudem govorijo, kaj naj kdaj naredijo. In to ljudje delajo, da imajo veliko pridelkov.

Tomaž Petrov, 7. b

Lovro Košir, *Cvetje*, NUM 5

IZGUBLJENA DEKLICA

Nekoč pred davnimi časi, je na obrobju gozda živela majhna deklica. Vsak dan je v gozd hodila nabirat gozdne sadeže. Nekega dne se je v gozd prikradla megla. Tavalala je in tavalala, a ni našla poti nazaj domov. Zagledala je senco in se je razveselila. Misli je, da ji bo ta oseba pomagala najti pot do doma. Približala se ji je. Ugotovila je, da je to boginja Morena. Deklica jo je prosila za pomoč, a Morena ji ni želela pomagati, saj je boginja smrti. Deklica se je prestrašila in zbežala še globlje v gozd. Zvečerilo se je. Deklica se je zelo bala senc in zvokov v gozdu. Bila je tako utrujena, da je zaspala ob drevesu na mehkem maku.

Zjutraj se je zbudila v lepi in razkošni palači. Opazila je majhne škratke. Bili so zelo prijazni, imeli so špičasta ušesa in podolgovate obraze. Oblečeno so imeli kapico s cofkom in škornje s kraguljčki. Ponudili so ji zajtrk. Hrana ji je bila všeč. Škrati so ji razkazali palačo, ki je bila zelo velika in prečudovita. Imela je lepe lestence in majhna vrata. Deklica je morala poklekni, da je prišla skozi. Škratki so bili zelo dobri pri rezljanju lesa. Podarili so ji lepo piščalko, ki so jo naučili igrati. Deklica se je pri njih zelo zabavala, ampak želela je iti nazaj domov. Škratki niso hoteli da odide, ampak niso želeli tudi, da

ostane pri njih in je žalostna. Stemnilo se je in odločili so se, da še eno noč prenoči v palači. Zjutraj so ji škratki spet ponudili zajtrk. Ko je pojedla, se je poslovila od nekaterih, drugi pa so jo pospremili do obrobja gozda. Pokazali so ji pot domov. Poslovila se je še od ostalih. Komaj so zadrževali solze, zato jim je deklica obljubila, da jih bo prišla obiskat.

Hodila je po kamniti cesti, ki je vodila do njene hiše. Na pragu hiše je zagledala svojo mamo in ji takoj skočila v objem. V hiši je bil tudi oče, ki jo je nestravno pričakoval. Deklica jima je pripovedovala o svoji dogodivščini. Svoje starše je večkrat razveseljevala z igranjem na piščalko, ki so ji jo podarili škrati. Tako so srečno živeli do konca svojih dni.

Eva Slivnik, 7. b

Anamarija Poklukar, *Podvodni svet*, NUM 5 (srebrno priznanje medn. natečaj *Sprehodi pod morjem*)

Jaka Lah, *Podvodni svet*, OPB

POLŽ IN ZAJČKA

Nekoč je bil počasen polž,
izza vogala,
priletela zajčka mala.
Izzivala sta ga na tek,
čez strm, velik breg,
a polž ni bil hiter,
zajčka sta imela dober ritem.

A kmalu sta se utrudila
in polža zamudila.
Ko sta ga spet videla,
ju je ta že čakal na cilju.

Zavriskal je: »Saj sem zmagal in vaju premagal!«

POČASI SE DALEČ PRIDE

Vid Ambrožič, 7. o

PES IN BOLHA

Res je: če bolha gre na psa,
to se dobro ne konča.
Zunaj hladno je mrzlo,
bolhe same tavajo.
Mimo pride pes zvečer
hitro steče, a preden bolha reče,
se že opeče, ko se pes zateče kod skrbeče.
Pes se valja in se smeje
in bolha pade dol z veje.

Anja Žemva, 7. o

LEGENDE PRETEKLOSTI PRIPOVEDUJEJO ...

Preteklost, zgodovina, prazgodovina, pračlovek, obdobja našega štetja, sodobnost in še mnogo zanimivih obdobij je v življenju človeštva. V 5. a razredu nas je zanimalo, kaj nam o življenju naših prednikov lahko povedo naravne znamenitosti, pa tudi različni stari predmeti. Še posebej zanimivo postane, če takšne starinske legende oživijo in same pripovedujejo s sliko in besedo.

NASTANEK ČLOVEKA

Nekoč je živel dinozaver. Ta dinozaver ni bil navaden dinozaver, ta dinozaver je bil nekaj posebnega. Bil je dinozavrasti dinozaver.

Ta dinozaver se je imenoval tako zato, ker je bil še enkrat močnejši od ostalih dinozavrov. Nekega dne se je odpravil v gozd. Po nekaj minutah hoje je zagledal skalo. Brcnil je vanjo in nastala je luknja. Dinoxaver je stopil vanjo. Tam je zagledal nenavadne napoje. Po-

Rebeka Slivnik, Dinoxaver, OPB

VELIKANOVA JAMA – POGLEJSKA CERKEV

Nekoč, pred davnimi časi, je živel velikan po imenu Lojz. Bil je zelo prijazen velikan. Vsi so ga imeli radi, razen ljudje. Trudil se je, da bi ga vzljubili, a zaman, saj ga še vedno niso marali. Postal je zelo žalosten. Lojz je imel kratke živce in se je hitro razjezil. Začel je gledati borbe domorodcev, da se je kaj naučil. Vsak dan se je več ur učil. Vsi velikani so ga spodbujali. Nekega dne je začel uničevati tisti kraj. A ljudje so bili pametni in zato so predenj napeli vrv. Velikan se je prevrnil in padel na bližnji hrib, v katerega je naredil gromozansko luknjo. Ko je velikan vstal, je pogledal okrog sebe. Šele takrat je opazil, kaj je naredil. Od žalosti je umrl.

Čez mnogo let so arheologi raziskovali to jamo in našli del ogromnega nohta. Ko so ugotovili, da je jamo naredil velikan, so jo poimenovali Velikanova jama, kasneje pa Poglejska cerkev.

Matevž Majer, 5. a

FOTOAPARAT MEHKO

Jaz sem star fotoaparati Mehko na meh in ploščice. Nastal sem v začetku 19. stoletja in ustvarila me je Konica Minolta. Zgrajen sem iz ohišja, objektiva, bliskavice, sprožilnega gumba, svetlobnega tipala, enote za napajanje in optičnega stikala.

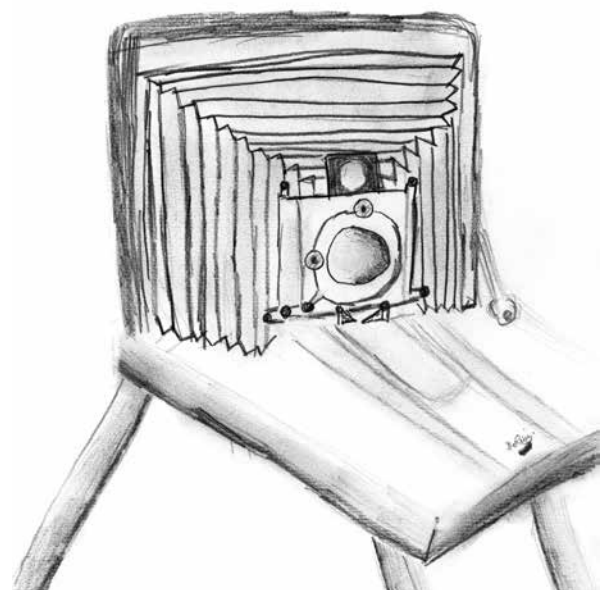
goltnil je vse naenkrat. Prišla je čarovnica, ki ga je hotela začarati, a jo je že prej on. Ko je izpod listja skočila opica, je tudi njo začaral. Zgodil se je veliki pok, a le z zvokom. Iz opice je nastala ena čudna reč, po imenu človek. Jama je bila nato njuno skupno bivališče. Tako se še danes spominjamo te čudne luknje. Lahko pa se tudi dinozavrastemu dinozavru zahvalimo, da nas je ustvaril. Po nekaj letih sta človek in dinozaver luknjo poimenovala Poglejska cerkev.

Alexei Urevc, 5. a

Na začetku sem bil samo škatla z majhno luknjico, rekli pa so mi tudi pinhole kamera. Nato pa so mi dodali meh in stekleno lečo in sem bil opremljen z učinkovitim orodjem za spreminjanje zornega kota. Nato pa so me nadomestili z vse manjšimi škatlicami z veliko elektrone.

Sedaj stojim v omari z mojo prijateljico Fotko in gledam lepe slike, ki so jih fotografirali z mano. Zraven pa še kašljam prah.

Julija Ambrožič, 5. a

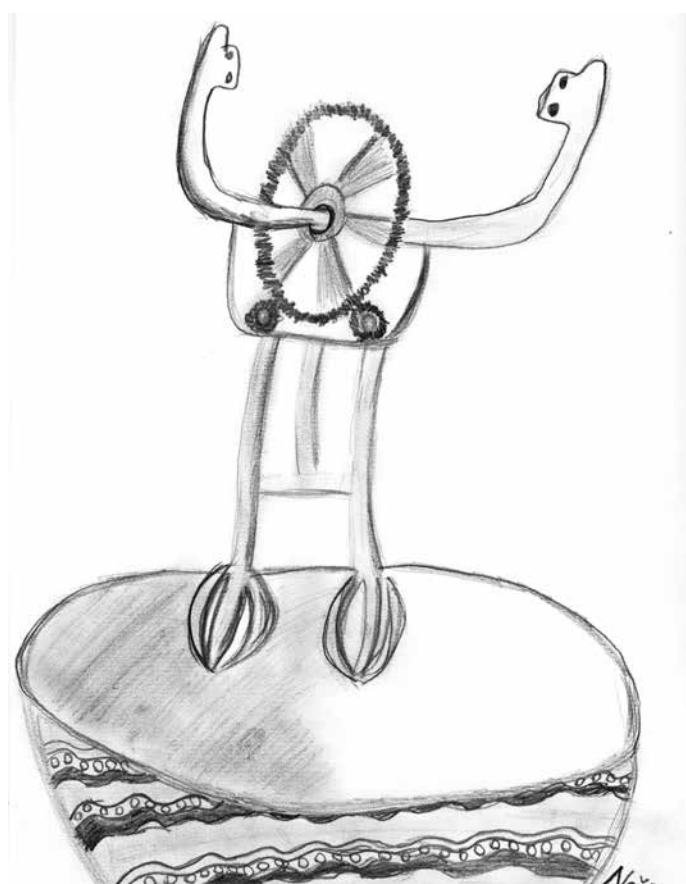

Anja Mežek, 5. a

MEŠALEC

Zdravo, jaz sem mešalec. Nastal sem v 19. stoletju. Uporabljala me je mama Nežine prababice. Kasneje pa sem pristal v pekarni prababice Majde. Narejen sem iz plastike in kovine. Imam tri majcena kolesa, sem rume-ne in sive barve. V pekarno v Spodnje Gorje me je pripeljala prababica Majda. Zelo dobro sem se počutil. Ko se je rodila Majdina hči, se je rada igrala z mano. Velikokrat je pomagala pri peki kruha in drugih dobrot. Kmalu so zaprli pekarno in obležal sem v omari z drugimi stvarmi. Zamenjale so me električne naprave. Ves zaprašen sem ležal v omari, dokler me ni prišla iskat majhna deklica in me odnesla v šolo. Ves vesel sem v omari pripovedoval drugim rečem, kako zanimivo je bilo.

Neža Švab, 5. a

Neža Švab, 5. a

SULICA

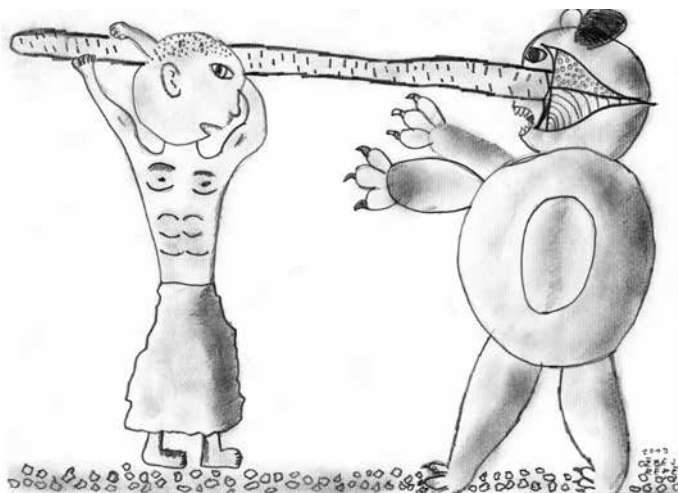
Ime mi je Sulček in sem sulica rjave barve. Stara sem 200 let. Uporabljali so me za ubijanje živali. To mi je zelo všeč. Medvedjo kožo so si takratni ljudje oblekli, da jih ni zeblo. Po resnici si jaz nisem upal zabosti v druge živali, ampak so me morali prepričati.

En teden kasneje. Odšli smo v boj. Mojemu šefu je bilo ime Šefinho in držal me je in zabadal v druge. Od zadaj ga je napadel medved. Hitro me je prijel, da sem ga zabodel. Uff, kako ga je bolelo, a jaz sem bil srečen. Medvedi so kar prihajali in vsakega sem zabodel v glavo.

Seveda smo po koncu vojne zmagali mi! Odšli smo do naših šotorov in tam me je Šefinho opral. Kri je kar tekla dol z mene.

Danes v kleti samo še gledam slike naše vojne. Joj, kako mi je dolgčas. Kri na mojem hrbtu je že posušena. Rad bi, da me Šefinhov pravnuk umije.

Ožbej Repe, 5. a

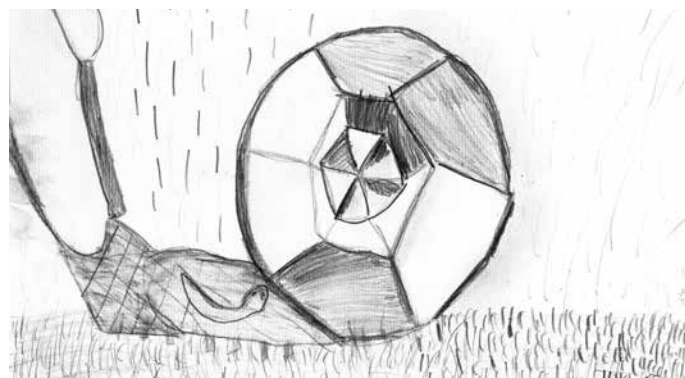
Ožbej Repe, 5. a

USNJENA ŽOGA

V nedeljo, 7. maja 1911, je bil poseben dan za Slovence. Bila je nogometna tekma. Ležala sem na mizi, ko me je sodnik pobral. Vsi nogometaši Ljubljane in Zagreba so se postavili na sredino v linijo. Ljubljana je začela, nekdo me je brcnil v nos, da sem odletela v golmana in ga »pljunila«, nato sem odletela naravnost v gol. Igralec Ljubljane me je poljubil in rekel: »To je ŽOGA!!!« Bilo je 1 : 0 za Ljubljano. Igralec Zagreba me je tako brcnil, da sem odletela naravnost v gol. Bilo je 1 : 1. Brcali so me po celem igrišču, dokler nisem zletela do Zagrebovega gola. Letela sem naravnost v gol, zavila sem kar za 5 metrov.

In dosegla sem najlepši gol. Sodnik je odpiskal konec tekme. Igralec me je od veselja brcnil med gledalce. Ujel jo je praprastric. Zdaj napol prazna in žalostna ležim v shrambi za jabolka.

Niklas Krek, 5. a

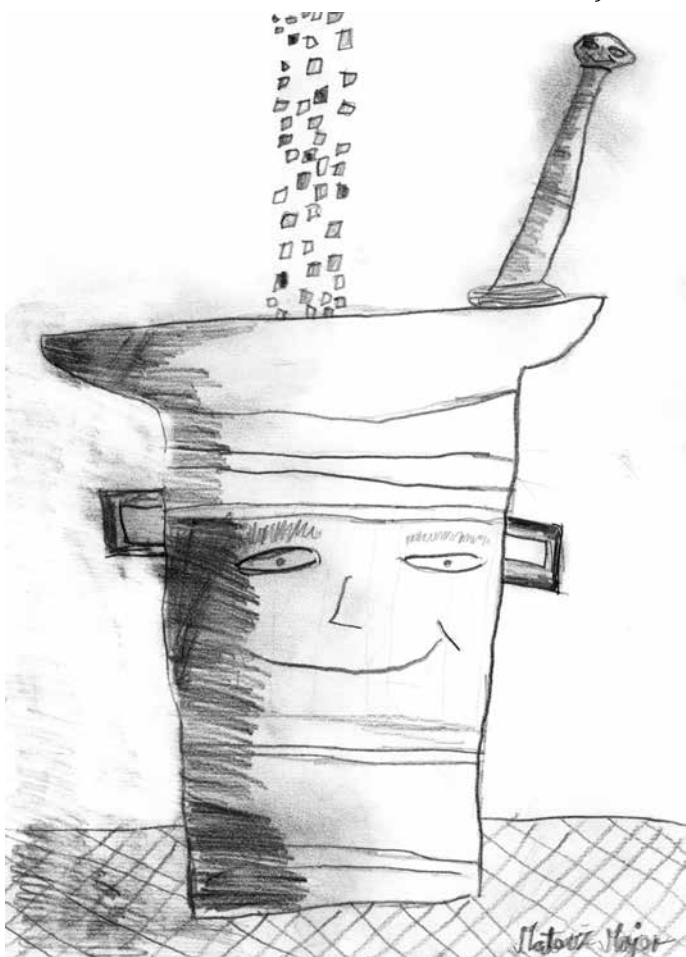
Niklas Krek, 5. a

MOŽNAR MOŽKO

Sem možnar Možko. Izdelan sem bil v 20. stoletju in uporabljali so me samo 30 let. Pred približno 100 leti sem bil prava kuhinjska zvezda, vsi so mi zavidali. Ko so vame potresli zelišča in me z mojim kladivcem začeli masirati, je bil prekrasen občutek. A ko so vame posuli sladkor, so mi od sladkobe skoraj odpadli ročaji. Bil sem zelo zadovoljen. A ta zabava ni trajala dolgo, lastniki so kupili še likalnik. Vsi so mu dopovedovali, da je vroč, pa ne samo po notranjosti, ampak tudi po izgledu. Kmalu so vsi pozabili name. Ampak čez nekaj dni, je likalnik zažgal hišo. Jaz in moji kovinski prijatelji smo preživel, likalnik pa ne. Spet sem postal zvezda, a ni trajalo dolgo, saj me je nadomestila elektronika. Zdaj sem samo kup šare na polici.

Čez nekaj časa me je Matevž vzel v šolo in o meni napisal prelepo zgodbo. In tako sem spet zasijal kot pomemben predmet iz preteklosti.

Matevž Majer, 5. a

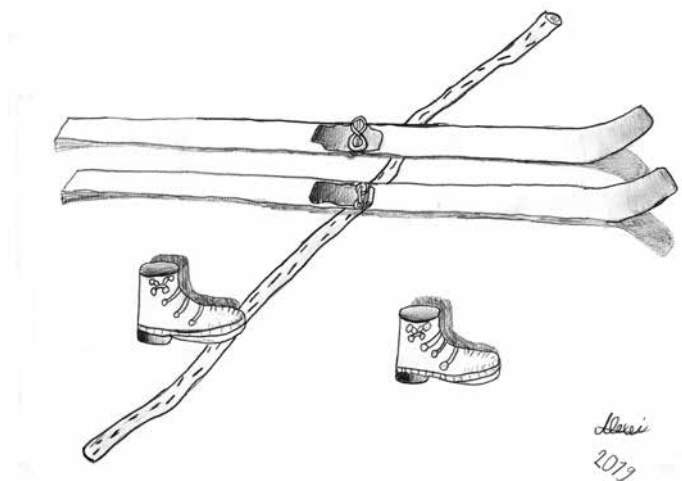
Matevž Majer, 5. a

BLOŠKA SMUČKA

Moje ime je Bloško. Naredili so me v Dinarskokraških pokrajinah na Bloški planoti in sosednjih Vidovskih hribovih. Naredili so me zato, da bi hitreje prišli čez goro v dolino, kadar je bil sneg. Na posebnih smučeh so vozili

tudi pokojnika v krsti k pogrebu. Prebivalci Blok veljajo za najstarejše smučarje na območju osrednje Evrope. Nekega dne je ata posekal drevo in ga naredil v 150 x 20 cm dolgo, na koncu ukrivljeno smučo. Ukrivljali so me v vreli vodi ali pa nad pečjo. Nastal sem jaz. Dobil sem še dvojčka Bloškota. Ljudje so se nataknili na naju, prijeli za kol in se podričali dol v dolino. Nazaj grede so me dali na rame in odkorakali nazaj gor. Zraven so si pomagali z lesenim kolom. Zdaj se pa prodajam na stojnicah in jim služim za turizem.

Alexei Urevc, 5. a

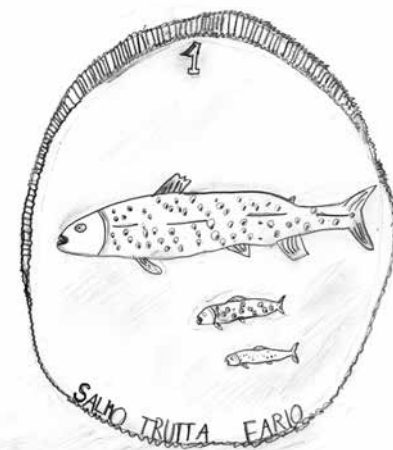

Alexei Urevc, 5. a

TOLARČEK

Dober dan, ime mi je Tolarček. Narejen sem bil 8. februarja 1991. Uporabljali so me le v Sloveniji. Krožil sem od človeka do človeka, vreden sem bil 100 stotinov. Na meni so narisane postrvi. Današnji denar je veliko vrednejši od mene, saj je evro vreden 239,64 tolarjev. V starih časih sem prepotoval vso Slovenijo in veliko trgovin. Prišel sem do družine Hudovernik in šel tudi drugam. Prijatelji so me klicali SIT – Slovenski tolar. Za evro so me zamenjali 1. januarja 2007. Od takrat sem pri Hudovernikih v zbirki tolarjev.

Rafael Hudovernik, 5. a

Rafael Hudovernik, 5. a

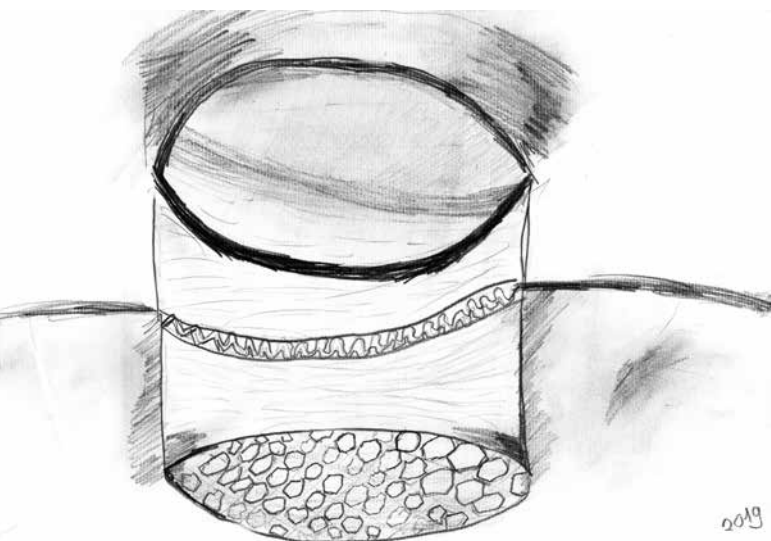
SITO

Moje ime je Sito. Imam rjav, okrogel vrat. Okoli vratu imam lepo ogrlico. Staro sem 81 let. Izumili so me leta 1930, različna sita pa so nastajala do leta 1950. Narejeno sem iz lesa.

Ko me je stara mama prijela v roke in me začela na moč stresti, me je bilo groza, da gre vsa moka skozi mene. Ko pa je stara mama prenehala z delom, me je posedla na temno polico. Zelo utrujeno še zaspati nisem moglo, saj se je otrok jokal, kot bi ga nekdo tepel. Tako sem pozno v noč tuhtalo, kako zaspati. Naslednji dan me gospodinja ni potrebovala. Zato sem končano zaspalo. Zvečer me je prebudil glasen zvok. Bila je gospodinja, ki je tekla proti meni. Vzela me je v mehke roke, hitela je in stopicljala in me začela tresti do onemoglosti. Šele čez nekaj časa sem ugotovilo, da pridejo na obisk prijatelji. Gospodinja je začela mesiti kruh, mene pa je umila in postavila nazaj na polico.

Prijatelji so odšli. Gospodinja je tiho prišla k meni in se zahvalila, ker sem ji pomagalo. Nasvidenje. Upam, da vam je bil všeč moj delovni dan.

Maša Majer, 5. a

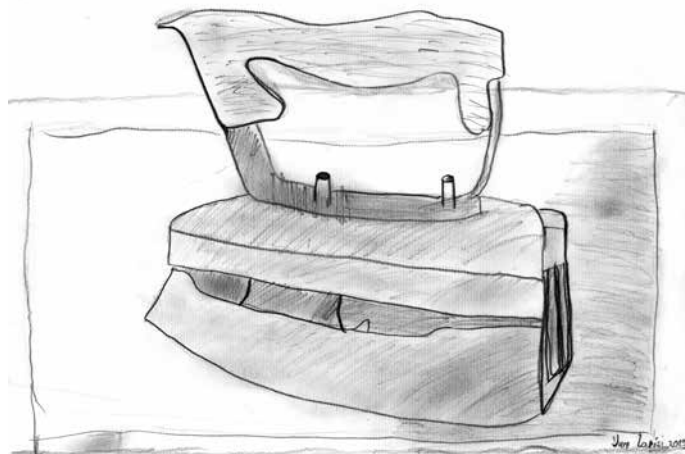
Maša Majer, 5. a

LIKALNIK

Dober dan! Sem Lik in star sem približno 120 let. Narejen sem iz lesa in železa. Težek sem in zato tudi neroden. Včasih so me klicali »peglezni«. Takrat, ko sem bil v modi, so me zelo segreli. Položili so me na štedilnik na drva ali pa so vame dali vročo žerjavico in me vrteli. Likal sem vsako soboto popoldne, a le sveže oprano perilo. Takrat so bili zelo dobri časi. Kar naenkrat je prišla elektrika. Takrat sem zaman čakal dolga leta in rjavem v omari. Mislil sem, da so vsi pozabili name, ko je nekdo pokukal v omaro in me vzel ven. Nič me ni segrel. Samo

položil me je na tla in me občudoval. Danes me otroci nosijo v šolo, me občudujejo, me rišejo in pišejo zgodbe o meni. To me veseli.

Jure Larisi, 5. a

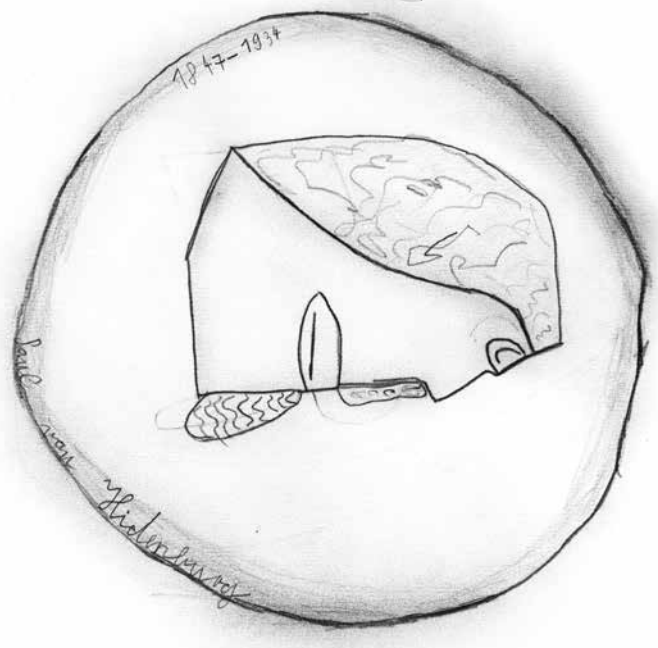

Jure Larisi, 5. a

LIKALNIK PRIPOVEDUJE ZGODBO

Živjo, sem likalnik. Povedal vam bom zgodbo, kako sem prišel iz vroče tekočine v železno stvar. Na začetku sem bil neuporabna streha. Potem so me stopili. Ajsal! Bilo je prevroče. Ne malo. Več kot veliko! Veliko preveč! Potem so me dali v čudne modele, kjer sem se vsaj ohladil. To še ni bilo tako hudo, kot ko so me z vijaki zvijali. Zelo so me zategnili, tako me je bolelo. Končno sem prišel na trg, kjer so me prodali. Potem me je kupila mlada ženska. Hujše, kot je bila izdelava, je bilo to, da me je vsak dan peklo v trebuhu, ker so z mano vsak dan likali. Zdaj pa počivam v muzeju. Se vidimo tam!

Timotej Žemva, 5. b

Patrik Skrt, 5. a

ŠATULJA PRIPOVEDUJE ZGODBO

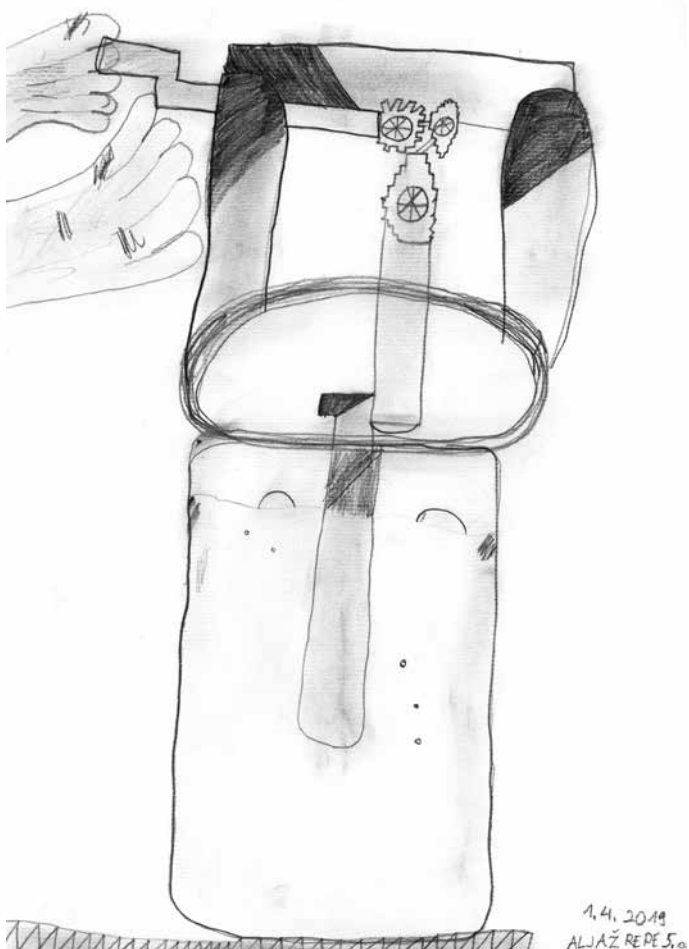
Sem šatulja. Poslušajte, kako sem nastala in prišla domov k Mii. Nastala sem pred drugo svetovno vojno. Miina pradedek in prababica sta oddajala stanovanja. Po navadi so notri živeli oficirji. Nek fant je bil tako zelo hvaležen prababici, da me je ročno izdelal zanjo. Potem sem šla do Mijine mame, ki je imela notri veliko reči. Na koncu jo je dobila Mijina mami in imela notri pripomočke za šivanje. Na koncu me je našla nekje na podstrešju.

Mia Maria Mincu, 5. b

HLAPEC

Ko so me izdelali, sem služil kot predmet za sezuvanje čevljev. Rad sem bil prvi družini v Pogačar. Zelo dolgo so me uporabljali. Nekega dne pa sem se obrabil. Prijazni g. Janez me je obnovil. Tako še danes živim pri družini Pogačar / Tonejc.

Nejc Tonejc, 5. b

Aljaž Repe, 5. a

MONTAŽNE PESMI

Vsi smo se zavezali

bližine smrti

in

Nož_a v hrbet_u

ne pelje nikamor!

Vedeti več pomeni imeti moč.

Naše delo je, da vi veste več.

Kdo bo podprl ljudi v stiski

*Nekateri se borijo,
drugi živijo mirno naprej*

Večni makiavelizem

SVET NI SAMO
POSEL ALI ZABAVA

je

Igra prestolov

ki

s

E

skriva

v imenu pravice

Od sonca
do lune

v vesolju

Žalobna
čustva,
mrakobni
pogledi

Ženska v poslovni obleki

zasluži

sto evrov manj

Zakaj ?

VSE je **IGRA**

ISKRICA

Je toplina

Zvezd

Oblak hiter je

je raso dan pozareje us
Večletni boj
Navedeno pomeni da

Resnica

ponuja več

kc T

ZAHVALE

smrt

je

ganljiv

ko

LAŽI

Za prijateljevo

DONČIČ

štirinožna sreča

zapeljivka dneva

Na temni strani veselja

Trump ga najprej
ni maral,

KRONIKA

iz modrih jajc

1+1 JE
JE
JE
JE
je!

O
NI

OVČIČ
BROKOLI
Rednica in solata

VEDNOUGODNO®

istorija

STARO JE ZAMENJALO NOVO

PUST VESELIH UST

Na pustni torek, 5. 3. 2019, so Osnovno šolo Gorje obiskale vesele in norčave pustne šeme. Namaškarani učenci so se z razredničarkami sprehodili po Gorjah in šoli ter s pesmijo in rajanjem prinesli dobro voljo.

Kulturni dan se je za učence 2. a razreda pričel v učilnici, kamor so namesto učencev vstopile maškare. Vsaka maškara se je predstavila s svojo masko in gibom. Nastala je razredna skupinska fotografija.

Maškare, 2. a

S pogovorom, fotografijami, ogledom projekcij in krajših posnetkov smo spoznavali pust kot star ljudski običaj na Slovenskem. Ogledali smo si raznolike in zanimive slovenske pustne šeme: škoromate, kurente, drežniške pustove, cerkniške maškare, laufarje ... Pogovorili smo se o pustnem običaju v Gorjah – vleki ploha ter si ogledali fotografije beneškega in brazilskega karnevala.

Po rajanju v telovadnici in prepevanju pustnih pesmi so se maškare odpravile v pustni sprevod, ki se je pričel v šoli in nadaljeval proti trgovini in stavbi gorjanske občine ter se končal s sladkanjem s krofi.

Preden so maškare nadaljevale svoje pohode po Gorjah, so v razredu napisale nekaj povedi o pustu in z voščenkami naslikale svojo masko.

Pustne šeme, 2. a

Nino: Pust

Pust je praznik, ko se našemimo v pustne šeme in hodimo od hiše do hiše ter preganjamo zimo. Bil sem na karnevalu v Radovljici. Našemil sem se v ninjo.

Živa: Pust

Pri pustu sem jaz najraje maškara. Najraje sem oblečena v Piko Nogavičko. Pri pustu se zabavam. Za pusta jemo krofe. Pust je praznik. Imam ga rada. Mami je čarovnica, Ožbej je gasilec, Žana pa pikapolonica. Drugo leto bom Indijanka. Z razredom smo se zabavali. Zimo preganjajo maškare.

Anika: Pust hrust

Ko je pust, se oblečemo v maškare: lepe, luštne, smešne, prijazne. Hodimo od hiše do hiše in dobimo bombone in denar. Veliko se je slastnih krofov. Poznam veliko mask – beneške maske. Veliko je zabav. Za pust uporabimo veliko domišljije. Z razredom sem šla na pustni sprevod.

Katjuša: Pust

O pustu vem, da se ljudje napravijo v kurente, hudiče, gozdarje, vojake in v še veliko drugih maškar. Otroci hodijo od hiše do hiše. Otroci hodijo in dobijo sladkarije. Letos 2019 sem bila našemljena v hudiča. Ko sem bila hudič, sem imela hudičevo palico. Imela sem mehke rogove.

Lovro: Pust

Jaz sem kavboj. Oblečen sem v kavbojsko obleko. Všeč mi je pri pustu, da sem oblečen v maškaro. Hodim od hiše do hiše.

Jakob: Pust

Ob pustu hodimo od hiše do hiše. Nekaj zapojemo in prosimo za sladkarije. Pust mi je všeč, ker dobim veliko sladkarij. Za pusta sem bil vojak.

Jera: Sem maškara

Ob pustu vlečemo ploh, to je velika smreka. Ob pustu se oblečemo v pustne maškare. Maškare hodijo od hiše do hiše. Ob pustu je karneval. Letos sem oblečena v hudiča. Ko sem hodila od hiše do hiše, sem zaslužila 30 evrov in veliko sladkarij, bonboniero. Moja sošolka Klara je pikapolona.

Klara: Pust

Oblekla sem se v pikapolono. Moj kostum ima črne pike in je tudi rdeče barve. Imam tudi masko in jojo. Vem, da hodimo od hiše do hiše. Videla sem veliko ljudi v maskah.

Jaka: Pust

To leto sem bil kavbojc. Dobil sem veliko sladkarij in veliko denarja. Odšel sem od hiše do hiše. Dobil sem krofe. So bili zelo dobri. Videl sem druge otroke. Šel sem v maškare. Imel sem dobro pištolo. Z njo sem streljal.

Kristina: Pust

Pri pustu mi je najbolj všeč, da se našemimo. Po navadi oblečem strašne stvari. Ali pa luštne, smešne, vesele in lepe. Letos sem oblečena v vampirsko kraljico. Najbolj mi je bilo letos všeč, da smo jedli krofe.

Žan: Pust

Sem oblečen v ninjo. Na sebi imam črn kostum, hlače, pas je rumen. Maškare preganjamo zimo.

Eva: Pust

Običajno sem oblečena v ovco. Pust je poseben. Všeč mi je pust. Rada se oblečem v maškaro. Tudi všeč mi je, ko hodim od hiše do hiše. Poznam maškaro vojaka in mucka. Tako sem videla tudi druge hiše.

Luka: Pust

Všeč mi je pust. Običajno sem mucek. Zelo mi je všeč zato, ker preganjamo zimo. Tudi krofi so mi zelo všeč. Hodimo od hiše do hiše. Kot mucek izgledam kot naša muca Vrtnica. Oblečen sem v črne kavbojke in v črno majico z belo piko in ušesi. Videl sem druge hiše. Srečen pust!

Jan: Pustni hrustni karneval

Za pusta se oblečemo v maškare. Za pusta gremo na karneval. Ko smo maškare, gremo od hiše do hiše. Ko zberemo vse sladkarije, gremo domov. In naberemo denar. Z denarjem si lahko kaj kupiš. Na koncu pojemo sladkarije.

Aleksander: Pust

Jaz sem raketa. V soboto sem šel od hiše do hiše. Dobil sem veliko sladkarij in denarja. Bilo je zelo zabavno.

Max: Pust

Jaz sem napravljen v vojaka. Na pust jemo krofe in sladkarije. Vsi na svetu praznujemo pust. Meni je zato všeč vojak, ker ima puško. Vsi se smejimo. In skoraj vsi imamo maske. To je moj najljubši praznik.

Loti: Pust na Tenerifih

Za pusta sem bila na Tenerifih. Obiskali smo drugi največji karneval na svetu. Tudi mi z mamico in atijem smo kupili maske. Moja maska je bila zelene barve. Zavezana je bila okoli glave. V sprevodu je bilo veliko mask. Maske so bile pernate in žive barve. Vsi so se smejali in plesali. Pust sem preživela v kratkih hlačah in majici. Super!

Štirje učenci so povprašali svoje stare starše o praznovanju pusta v Gorjah nekoč:

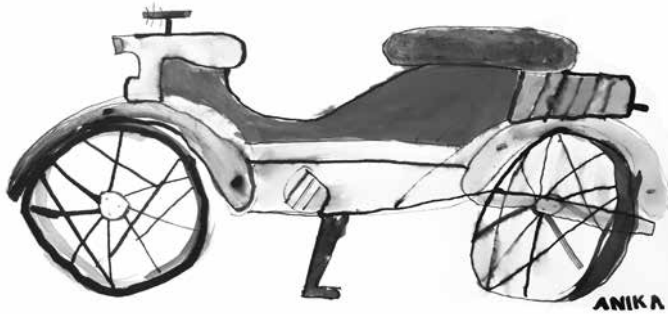
Katjušin stari ata Zdravko Slivnik: Pustne maske smo izdelali iz časopisnega papirja. Za lepilo smo uporabljali moko in vodo. Izdelovali smo jih tudi iz kartonskih škattel. Pobarvali smo jih in izrezali oči, usta. Hodili smo od hiše do hiše in zganjali norčije. Največkrat so nam ljudje dali pustne krofe in kakšen kovanec.

Jakova stara mama Ivanka Bijol: V starih časih ni bilo take izbire pustnih kostumov kot danes. Včasih ni bilo plastičnih mask, zato smo jih otroci izdelovali sami. Izdelali smo jih iz časopisnega papirja, ki smo ga zmočili z lepilom (moka in voda) in nalagali plast za plastjo in oblikovali po obrazu. Maske smo nato pustili nekaj dni, da so se posušile. Posušene maske smo pobarvali z vodnimi barvami. Pustne obleke smo poiskali v starih skrinjah, kjer so bila skrbno shranjena oblačila. Nadeli smo si obleko, predpasnik, masko in ruto. Šli smo po vasi, vendar se nismo odkrivali, da nas ne bi spoznali. Dobili smo nekaj dinarjev, s katerimi smo si lahko kupili bonbone (cenzelce in štofelčke). Tak je bil pust v Podhomu v starih časih.

Lukova stara mama Katarina Brezar: V šoli smo naredili maske iz časopisnega papirja. Obleke smo dobili na podstrešju. Odšli smo po vasi in dobili denar. Zelo smo bili veseli.

Aleksandrov stari ata Franc Poklukar: V času mojega otroštva smo pustne maske izdelovali sami ali s pomočjo staršev iz materialov, ki smo jih imeli doma. To so bili blago, les, guma, kože od živali. Oblekli smo stare ponošene obleke starih staršev. Nadeli smo si dodatke, kot so klobuk, ruta, peresa od živali, torbo, nahrbtnik. Obuli smo stare prevelike čevlje. Nekoč sem si za hojo

spodil palico od stare mame. Obraz sem si namazal kar s sajami in si nadel očala, ki so bila že brez stekla. Hodili smo od hiše do hiše in preganjali zimo. Bilo nas je veliko in vseh starosti. Skoraj pri vsaki hiši so nas sprejeli in nam kaj dali. To so bili flancati, miške ali celo krofi z marmelado. Še bolj veseli smo bili kakšnega kovanca. Nikoli nismo manjkali, kadar so fantje vlekli ploh. Takrat smo se mi otroci vozili na vozu. Bilo je zabavno. Godec je igral na harmoniko. Pustni čas je bil vesel dogodek, na katerega smo se kar nekaj časa pripravljali in še kasneje obujali spomine.

Anika Krek, 2. a

Aleksander Petkoš Poklukar, 2. a

PTIČJA HIŠICA

Potrebujemo smrekov les, lepilo in žeblje. Les najprej razžagamo in poskobljamo. Zlepimo dno, nato na dno namestimo štiri stebre. Stebre na vrhu skupaj povežemo. Z deščicami v obliki bruna zabijemo okoli stebrov. Nato izrežemo okna. Potem oblikujemo še prvo stran. Naredimo predal na dnu za hrano. Nato naredimo skelet ali orodje za streho. Na streho pribijemo vodoravne deske. Zatem pa začnemo s prekrivanjem strehe. Streho pokrijemo s skodli. Na koncu pa hišico obrusimo, jo pobarvamo in jo okrasimo.

Živa Bijol, 5. b

KAKO SE NAREDI KOŠARICE?

Izberemo si manjšo deščico ovalne ali okrogle oblike. Vanjo na robu zavrtamo liho število lukenj. Vanje zalepimo paličice v zeleni višini košarice. Če želimo, da ima košarica ročaj, v dve nasprotni luknji zalepimo daljšo palico v obliki polkroga. Košarico lahko pletemo iz različnih materialov. Včasih so jih pletli iz leskovih viter in vrbovih šib. Šibe prepletamo okoli pokončnih paličic. Zgornji rob dobro prepletemo, da se ne odplete. Pletemo trdno, da se košarica ne upogiba. Odvečne paličice in šibe odrežemo z ostrimi vrtnimi škarjami. Košarice lahko uporabljamo za prenašanje različnih stvari, za nakupovanje, za nabiranje sadežev in obiranje sadja ali za okras.

Timotej Žemva, 5. b

LECTOVO SRCE

Lectarstvo je stara priznana slovenska tradicionalna obrt. Prve omembe izvirajo iz 14. stoletja. Poznan je bil pri družbeni eliti, na podeželju pa so se prve lectarske delavnice pojavile v 19. stoletju, ko je dejavnost doživela svoj razcvet. V tistih časih so bila lectova srca zelo cenjena kot ljubezenska darila. Danes so izdelki iz lecta dragocen spominek, ki ponuja vpogled v bogato slovensko kulturno dediščino. Lectovo srce je primerno za darilo ob različnih priložnostih. Moški so včasih in ponekod še dan danes dajali lectovo srce kot darilo dekletom.

Lect je okrasna slaščica, ki ni namenjena jedi. Jemo jo lahko sicer še nekaj dni po izdelavi, dokler popolnoma ne zatrdi. Izdelan je podobno kot medenjaki (vsebuje moko, vodo, med – ne pa tudi jajc).

Enakomerno zgneteno in razvaljano testo, je spečeno v obliki različnih vzorcev (srce, podkev, konj ...). Nanj se nanese rdeča barva (včasih je bila barva narejena iz rdeče pese) in različni okraski, tudi majhna ogledalca in napis.

V Radovljici imajo lectarsko delavnico od leta 1766. Letos smo v decembru na naši šoli okrasili razrede in avli z lectovimi srci. Pobarvali smo jih in na njih napisali in narisali.

Živa Bijol, Mia Maria Mincu, 5. b, Julija Ambrožič, 5. a

LECTOVA SRCA NA NAŠI ŠOLI

V decembru pred božičem smo namenili dva dni za okrasitev šole. Vendar to leto nismo izdelovali dolgočasnih snežink in snežakov. Letos smo barvali lectova srca.

Lect je okrasna slaščica, ki ni namenjena jedi. Vsebuje moko, vodo in med. Spečeno je v obliki različnih vzorcev (srce, podkev, konj ...). Z rdečo barvo pa je obarvana samo sprednja stran; posuta z majhnimi okraski in napisi.

Ker pa na naši šoli nismo »ta prava lectarska delavnica«, smo se izdelave lotili malo drugače. Ni dišalo po peki, vendar se je šušljalo po kartonu. Iz kartona smo izrezali velika srca, ki smo jih nato okrasili z rdečo in belo barvo, nekatera srca pa so nosila še sporočilo. Nato jih je učitelj Primož s pomočjo hišnika in nekaterih učencev obesil po celi šoli, tako da smo jih gledali vse do novega leta.

Ema Kolenc, 9. a, Lia Mejač, 9. b

Pred vhodom na šolo

Okras na hodniku

NOVA MIZA V ŠOLSKI AVLI

Letos smo dobili novo mizo za dežurnega učenca v šolski avli. Prej smo imeli enako mizo, kot so mize v učilnicah. Zdaj pa je pogled, ko prideš v šolo, popolnoma drugačen – imamo povsem novo, ročno izdelano mizo.

Miza je poslikana z idejami, ki so se porodile učencem na tehniškem dnevu. Učitelj likovne umetnosti Primož pa se je poleti še posebej potrudil in mizo dokončal sam. Les za mizo so poslikali že učenci v šoli pri izbirnem po-

uku. Ideja zanjo je od učencev, saj risba prikazuje, kako je učenec pod mizo na telefonu, kar sicer ni dovoljeno.

Sama sem v avli dežurala že prvi teden in bilo je kar nekaj komentarjev na novo mizo. Mnogi so rekli, da tja prav paše. Upam, da se bo miza ohranila za nekaj časa, saj je bilo vanjo vloženo veliko truda učencev in učiteljev.

Ajda Zupan, 9. a

Nova miza v avli

**ČASOPIS OŠ GORJE OB EVROPSKEM LETU
KULTURNE DEDIŠČINE**

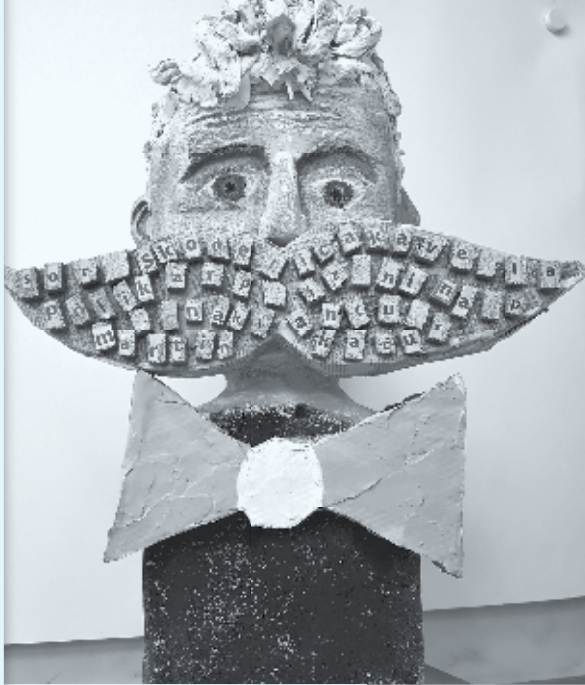
Naklada: 260

Naslovnica: Ajda Zupan, Adergas (1. nagrada Ex tempore Adergas)

Mentorici: Lucija Šarc in Alenka Zupan

Uredniški odbor: Hana Al Yamda, Emma Natalija Chuter, Pia Pečar, Lovro Poklukar, Ela Zupan, Rebeka Zupan Zagorc, Živa Bijol, Ožbej Božnar, Mia Maria Mincu, Jakob Zorč, Timotej Žemva, Maša Dornik, Ožbej Pretnar, Žana Knafelj, Nuša Kogoj, Maruša Jakopič, Janez Jemec, Ema Kolenc

Šolsko leto: 2018/2019

Osnovna šola GORJE